

Didėji Karė.

Vokietija pagarsino, jog ji nai-
kės ir neutrališkų kraštų laivus,
paktikus Anglijos ir Francuzijos
pakrantėse. Prieš tai vienok jau
pakėlė protestą Suvienytų Valstių
jų valdžia ir tuom privertė Vo-
kietiją teisintis. Atsakydama ant
Amerikos protesto, Vokietija ap-
reiškė, jog jos naujasis palavadi-
jimas nėra tai tikra blokada, to-
dėl ji su neutrališkų kraštų lai-
vais elgėsi žmoniskiau, stengėsi
jų neskandinti. Bet Vokietija
taipgi nurodė, kad Anglija, pa-
lengvinimui kelionės savo laivų,
panaudoja Suvienytų Valstijų vė-
liavą: Amerikos vėliavą panaudo-
jo plaukiantis iš New Yorko
Anglijos angliskas garlaivis Lu-
sitana. Iki šiol Amerika prieš
panaudojimą jos vėliavos Angli-
jų oficiališkai protesto nekėlė,
nors tai daryti jos valdžia ver-
čia smarkiomis demonstracijomis
Amerikoj gyvenanti vokiečiai.

Anglijos ir idalies Francuzijos
pakrantėse sukėjęs vokiški po-
vandeniniai laiveliai, atsirado jie
ir prie Airijos krantų. Bet po-
vandeniniai laiveliai, negalėdami
daug kuro paimti, toli nuplaukti
negali, jeigu kuro gauti negali;
nei Anglija, nei Francuzija, su-
prantama, jo vokiečiams neduos.
Anglijoj todėl manoma, kad kurį
jie gauna slapta angliskose por-
tuose, nes vokiški laivai jo pri-
vežti negali. Klausimas parupi-
nimo kuro vokiškiems povande-
niniams laivams tapo pakeltas ir
Anglijos parlamente, bet netapo
išaiškintas, nes laivyno minist-
ris atsisakė pasakyti, ką susekė
istyrimui to klausimo paskirta
komisija. Anglija iš karių kitų
paprastai naudojasi, ji suteikia
karės medžiagą kontrabandos ke-
liu abiem kare vedančiom pa-
sėm, bet kad jos pirkiai prista-
tyty Anglijos priesams, tai karėn
įsipainiojus, karėj reikalingus
daiktus, tam angliai nenori tikėti,
nes taisyklė su žinia kenktų
Anglijai.

Ant vakarinio mušio lauko
nieko svarbesnio neatstojė, bet
kaip pranešama iš Londono, ren-
giais svarbus kariuomenių pasi-
krutėjimai ypač išilgai Belgijos
rubežių. Flandrijoj, ypač pa-
juriose, iš kur vokiečiai tapo
angliskų kariškų laivų daugelyje
vietų išstumi, jie pradėjo stumti
priešakin. Šiaurinėj Flandri-
joj eina vien smarkioms imtynės
artilrijos. Pajuriose, tarp
Lombardzyde ir jurių vokie-
čiams priešinasi ir juos sulauko
beįsikiuriant. Belgai paga-
vo pri Zeebrugge 4 vokiškus or-
laivus. Prie Westende francuzai
atėmė vokiečių apkasus, o orlai-
vinkiai išnaikino vokiečių karės
medžiagą krantuvės ir privežimo
stotį.

Francuzai giriasi, rodo, ne di-
dėliais laimėjimais tarp Arras
ir Lille, kur jie nutildė vokiečių
baterijas prie Admifer, Pozieres,
Ham ir Pailly. Prie Notre Dame
de Lorette vokiečiai mėgino prie-
sakin žengti, bet užpuolimas jo
tapo atmuštas. Prie Aisne vokie-
čiai tapo iš jų pozicijų iš-
stumi.

Champagne provincijoj talki-
ninkai žengia vis toliau į rytus,
nors ir palengva. Prie Massogės
francuzai atmušė vokiečių už-
puolimus. Argonne giriose fran-
cuzai atėmė vokiečių pozicijas
prie Bagatelės. Vokiečių užpuo-
limas atmušė francuzai ir prie
Altkirch, Alzatijoj.

Prie Cuičinyje francuzai išnaiki-
no vokiečių apkasus, o jų įgula
beveik suvisu išmūšė.

Anglijos valdžia pagarsino, jog
mušiosios iki šiol angliai nužudė
104,000 savo karių. Nuosto-
liai tai labai dideli, nes Anglija
nedaug karių pasiuntė Fran-
cuzijon. Anglijos ministerija ka-
rės reikalams nuo parlamento
pareikalavo neaprubėžuotų kre-
ditų, kad karėn prieš vokiečius
galėtų pasiųsti 3 milijonus karių.

Ant rytinio karės lauko smar-
liausi mušiai traukiasi prie Var-
šavos, kur buv vokiečiai nužudė
50,000 karių užmuštais, su-
žeistais ir nelaisvėn paimtais.
Rusai taipgi daug karių nu-
žudė, bet jų nuostolių skaitlinės
nepagarsintos. Prie Varšavos ru-
sams jų eilių sustiprinimui atėjo
daugian karių. Tarp Skier-
niewice ir Bolinowo, einant pon-
toniniu tiltu, tapo rusų kanolių
suviu išnaikintos tris vo-
kiečių kariuomenės kompanijos.
Ir prie upės Bzuros rusai stumia
vokiečius ir verčia juos atgal
traukti, nes kitaip rusai galėtų
juos apsiūsti ir atskirti nuo vi-
duro armijos.

Tarp upių Rawka ir Bzuros vo-
kiečiai sutraukė 1,000 didžiausių
kanolių ir iš jų bombarduoja
rusų mušio liniją. Matyt vokie-
čiai savo smarkiis užpuolimais
stengiasi su rusais mušį užbaigti
ir dalį kariuomenės pasiūsti į va-
karus, nes ir ten vokiečiai ne-
tik neįstengia talkininkų įveikti,
bet priešingai, jie stumia vokie-
čius iš pajurių. Jeigu prie Var-
šavos vokiečiai vėl mušį pralo-
stų, jie turės iš Lenkijos išsine-
dinti į Prusus, kur jau įsiveržė
rusai nuo rytų ir nuo Malov.
Jau dabar vokiečiai iš Lenkijos
ištraukė daug savo karių ir
renka juos Iščucio apielinkėse.
Rusų štabas tiki, kad 1 dvi sa-
vaiti Lenkijoj nebus vokiečių ir
mušio laukas persikels į Prusus.
Smarkiis mušiai Prusose eina
Mozurų ežerų distrikte, apielin-
kėse Darkehmen ir Iščucio. Vo-
kiečių kariuomenė renkas dabar
tarp Iščucio, Gumbinės ir Til-
žės.

Vokietijos cėsorius, padrąsi-
ti savo kariuomenis, atkako ant
mušio lauko Lenkijon. Ten at-
kako ir jo priesas, Rusijos caras,
tik turbut jų atsilankymai ne-
daug svers ant mušio bėgio.

Nuo mušio lauko piet-ryčiuose,
taigi Galicijoj, Bukovinoj ir Ven-
grijoj, prieštaraujancios ateina ži-
nios. Austrijos kariuomenės šta-
bas pranešė apie mušius Kar-
patų kalnuose, kur buv rusai ta-
jo sumusti. Austrų štabas pri-
pazįsta, kad rusai mėgino vėl
Vengrijon veržtis per Duka pe-
rijimą ir jiems įsiveržti išsypa-
sis-ke, bet paskui tapo sulaukyti
Kadangi rusai nesigiria savo lai-
mėjimais Galicijoj, tai, turbut
austrijos žinios sutinka su teisybe.

Austrai giriasi taipgi savo lai-
mėjimais Bukovinoj, kur buv net
keli tukstantai rusų nelaisvėn
pakiuvo. Iš Petrogrado prane-
šama apie atsidarimą naujos aus-
trų ir vokiečių kariuomenės ryti-
nėj Galicijoj, kuri pasirodė ant
linijos Wyszokow ir Nadworna.
Matyt ta naujoji armija mėgė
prasimušti per rusų linijas į ry-
tus nuo Lvovo ir traukti pagel-
bon vokiečiams prie Varšavos.

Hollandijos sostinėj, Haagioj,
gauta žinia apie sukilimą Čechų
cijoj. Prajoj žmones suerzino
suareštavimas čechiškų laikraš-
tinių ir studentų. Mėtyta bom-
bų ir besilaikančius vokiečių čechus
veikė. Čechų sukilimo
nuo senai laukta ir stebėtasi, kad
jie taip ilgai užsilaiko ramiai.
Čechų pavyzdį, kaip manoma,
seks chorvatai (serbai).

Austrai gaudžia serbus ir mon-
tenegrus siuntimu naujos kariu-
omenės, apvaldymui jų krašto.
Austrai sukurstė albanus ir nori
juos savo pusėj turėti prieš savo
priesus. Austrijos agitatoriai ne-
leidžia Albanijoj normalioms san-
tikiams užsilaikyti, nors maištai
gali išnaikinti albanams Europos
duotą nepripulimystę.

Paryžių gauta žinia apie pi-
rma susirėmimą austrų kariume-
nės su rumunais. Austrų kariu-
menė mėgino pereiti Rumanijos
rubežių prie Turn Severin. Ru-
manijos kariuomenė gynė savo
rubežius. Mušis traukėsi tris va-
landas, bet atėjusi pagelbon ru-
bežiaus sargybai kariuomenė išvijo

atgal neprašytus svečius. Nors
iki šiol Rumanija karėn dar ne-
sikišo, laukė jos įsikišimo Itali-
jos, bet dabartinis kariuomenių
susirėmimas gali Rumanijos ka-
rėn įsikišimą suskubinti; daugu-
mas gyventojų reikalauja karės,
kad nuo Austrijos atgavus rumu-
nų apgyventus kraštus—Trans-
sylvaniją ir Bukovinę, o tokiu
tų kraštų atgavimui geriausią
proga duoda dabartinė didėji
karė Europoj.

Nuo mušio lauko Rusijos su
Turkija svarbesnių žinių nėra.
Turkai, rodo, giriasi rusų sunu-
šimais Kaukazo apskrityje, o rusai
garsina apie išnaikinimus čielų
turkų kariuomenės korpūsų, bet
kad nei turkai giliau Kaukazan
neįeina, o rusai Turkijon, tai,
matyt, ten nieko tikrai svarbaus
neįsitiko, ir abiejų pusių besi-
graimai yra be pamato.

Sulyg Londono žinių, turkų ka-
riuomenė, mėginti veržtis Egiptan,
prie Suezio kanalo tapo su-
laukta ir kanalui pavojus negre-
žia. Rusijos laivyno tapo taip
drūciai pagadintas buvęs vokie-
čių kariškas laivas Goeben, nu-
birtas Turkijos, kad ji Turki-
joj sutaisyti nebus galima.

Konstantinopolio laikraštis
Tasfiri Eklifari praneša, buv kilo
šventa karė prieš anglus Afganis-
tane, o Rytinėj Persijoj ir
Beludžistane prieš Anglijos val-
džią sukilo gyventojai.

Iš Berlino bevieliniu telegrafu
pranešė Amerikon, jog pas vo-
kieškus ir Austrijos bankus Bul-
garija užtraukia paskolą 150 mi-
lijonų frankų. Jeigu tasai tele-
gramas yra teisingas, tai reikia
manyti, kad skolinanti pinigų
bankai gavo užtikrinimą, kad
Bulgarija, jeigu ir nestotų karėn
Vokietijos pusėn, tai nestos ir
prieš Vokietiją, nes vokiški ban-
kai neskolintų pinigų Vokietijos
priesams. Rusija, vienok, kaip
Bulgarijos išliuosnotoja, vis ti-
kėjosi ją talkininkų pusėn prieš
Turkiją patraukti.

Morokko sultanete, Šiaurinėj
Afrikaj, vėl dalis francuzų ka-
riuomenės tapo sukilusių maurų
sumušta. Geriausius ginklus
maurams suteikė vokiečiai.

Berlinas, vasario 5 d. Voki-
ško laivyno valdžia pranešė ofi-
ciališkai visoms neutrališkoms
viešpatijoms, kad ji skaito visus
Anglijos ir Irlandijos pakraščius
karės zonoje, t. y. karės apinto-
mis vietomis. Ji persergsti, kad
vokiški povandeniniai laivai ata-
kuos torpedomis kiekvieną laivą,
einantį Anglijon ar Francuzijon.
Vadinasi, Vokietija povandeni-
niais laivais nori apsupti Angli-
ją ir nepileisti prie jos nei vieno
laivo, kitais žodžiais tariant, ji
nori užblokuoti Angliją taip, kaip
Anglija užblokuo Vokietiją sa-
vo laivynu.

Berlino laikraščiai labai tuomi
džiaugiasi ir laivyno valdžią pa-
garia.

Londonas, vasario 5 d. Žinios
iš Venecijos praneša, kad Buda-
peste, Vengrijos sostinėj, buvo
didelės riaušės prieš Rumanijos
konsulatą.

Namur, Belgijoj, vasario 5 d.
Tukstantai moterų, vaikų ir se-
nelių apielinkėse upės Meuse,
šiaurinėj Francuzijos dalyje, kuri
yra vokiečių užimta, kėncia badą,
ir nėra vilties jų išgelbėti, bene
tik pasieks juos maistas, siunčia-
mas į pietus nuo Namur per ame-
rikonišką gelbėjimo komisiją Bel-
gijoj.

Sedan, Montherme, Nouzon,
Charleville, Mohom, Mezieres ir
daug kitų vietų yra visai be
maisto: tiek jie turi jo, kiek gau-
na nuo vokiečių karių.

Vokietijos valdžia negali gel-
bėti žmonių arti Belgijos rube-
žiaus, kadangi į pietus toliaus
paeidėjimas blogesnis.

Stockholmas, Švedijoj, vasario
6 d. Čia laikraščiai labai neprie-
lanki Vokietijos pasielgimui, ku-
pientis ji apskelbė Anglijos ir Ir-
landijos pakraščius, kaip esan-
čius "karės zonoje". Švedijos val-
džia, sakoma, žadanti protestuoti
prieš tokį Vokietijos žingsnį, ku-
ris gali daryti didelius nuosto-
lius neutrališkų šalių pramonei.

Francuzijos laikraščiai už tai
nurodo, kad jeigu Vokietija grie-
bėsi jau tokio įrankio, tai tas nu-
rodo, kad jos paeidėjimas turi bu-
ti desperatiškas.

Anglijos laikraščiai tikrai ty-
čiojasi iš tokio vokiečių grasi-
ni.

Po dviejų dienų desperatiško mu-
šio rusai užėmė taipgi Wola
Szydlowiecka.

Venecija, vasario 5 d. Žinios
iš Viennos praneša, kad 30,000
vokiškų karių atvyko pa-
gelbon austro-vengrams, kuriems
grėšia apsupimas Karpatų kal-
nuose.

Sitos pačios žinios praneša, kad
priešakinė austrų sargyba Uzsok
spragoj tapo rusų sunaikinta.
Patvirtinama taipgi žinios, kad
200,000 vokiškos kariuomenės siun-
čiama iš Lenkijos Galicijon, kad
pagelbėti austrams, kurie tapo
atmušti ties Tarnow.

Paryžius, vasario 5 d. Oficia-
lis apskelbimas, išleistas francuzų
valdžios, praneša, kad Anglijos,
Rusijos ir Francuzijos finansų
ministeriai, susirinkusie Paryžiu-
je, nutarė sujungti pinigines iš-
laidas, surištas su kare, kruvon.

Sios tris viešpatijos nutarė, kad
kiekviena iš jų lygiai duos pi-
nių kitoms viešpatijoms, kurios
dabar kovoja su jomis (Belgi-
ja, Serbija), arba kurios vėliau
prie kovos prisidės.

Jeigu šioms trimis viešpatijoms
pritrūktų kartais gatavų pinigų,
tai ateičyje bus užtraukama ka-
riška paskola visų trijų viešpatijų
vardu ir visos mokės lygiai savo
dalį. Užpirkinėjimas kariškos
medžiagos svetimosiose šalyse bus
taikų daromas už visų trijų pi-
nigų.

Rusija turi daug medžiagos,
kuria ji galėtų eksportuoti (išvežti
į svetimas šalis), kaip pavyzdžiui,
javų. Nutarta Rusijai paleng-
vinti tokių prekių išvežimą.

Berlinas, vasario 5 d. Voki-
ško laivyno valdžia pranešė ofi-
ciališkai visoms neutrališkoms
viešpatijoms, kad ji skaito visus
Anglijos ir Irlandijos pakraščius
karės zonoje, t. y. karės apinto-
mis vietomis. Ji persergsti, kad
vokiški povandeniniai laivai ata-
kuos torpedomis kiekvieną laivą,
einantį Anglijon ar Francuzijon.
Vadinasi, Vokietija povandeni-
niais laivais nori apsupti Angli-
ją ir nepileisti prie jos nei vieno
laivo, kitais žodžiais tariant, ji
nori užblokuoti Angliją taip, kaip
Anglija užblokuo Vokietiją sa-
vo laivynu.

Berlino laikraščiai labai tuomi
džiaugiasi ir laivyno valdžią pa-
garia.

Londonas, vasario 5 d. Žinios
iš Venecijos praneša, kad Buda-
peste, Vengrijos sostinėj, buvo
didelės riaušės prieš Rumanijos
konsulatą.

Namur, Belgijoj, vasario 5 d.
Tukstantai moterų, vaikų ir se-
nelių apielinkėse upės Meuse,
šiaurinėj Francuzijos dalyje, kuri
yra vokiečių užimta, kėncia badą,
ir nėra vilties jų išgelbėti, bene
tik pasieks juos maistas, siunčia-
mas į pietus nuo Namur per ame-
rikonišką gelbėjimo komisiją Bel-
gijoj.

Sedan, Montherme, Nouzon,
Charleville, Mohom, Mezieres ir
daug kitų vietų yra visai be
maisto: tiek jie turi jo, kiek gau-
na nuo vokiečių karių.

Vokietijos valdžia negali gel-
bėti žmonių arti Belgijos rube-
žiaus, kadangi į pietus toliaus
paeidėjimas blogesnis.

Stockholmas, Švedijoj, vasario
6 d. Čia laikraščiai labai neprie-
lanki Vokietijos pasielgimui, ku-
pientis ji apskelbė Anglijos ir Ir-
landijos pakraščius, kaip esan-
čius "karės zonoje". Švedijos val-
džia, sakoma, žadanti protestuoti
prieš tokį Vokietijos žingsnį, ku-
ris gali daryti didelius nuosto-
lius neutrališkų šalių pramonei.

Francuzijos laikraščiai už tai
nurodo, kad jeigu Vokietija grie-
bėsi jau tokio įrankio, tai tas nu-
rodo, kad jos paeidėjimas turi bu-
ti desperatiškas.

Anglijos laikraščiai tikrai ty-
čiojasi iš tokio vokiečių grasi-
ni.

Po dviejų dienų desperatiško mu-
šio rusai užėmė taipgi Wola
Szydlowiecka.

Venecija, vasario 5 d. Žinios
iš Viennos praneša, kad 30,000
vokiškų karių atvyko pa-
gelbon austro-vengrams, kuriems
grėšia apsupimas Karpatų kal-
nuose.

Sitos pačios žinios praneša, kad
priešakinė austrų sargyba Uzsok
spragoj tapo rusų sunaikinta.
Patvirtinama taipgi žinios, kad
200,000 vokiškos kariuomenės siun-
čiama iš Lenkijos Galicijon, kad
pagelbėti austrams, kurie tapo
atmušti ties Tarnow.

Paryžius, vasario 5 d. Oficia-
lis apskelbimas, išleistas francuzų
valdžios, praneša, kad Anglijos,
Rusijos ir Francuzijos finansų
ministeriai, susirinkusie Paryžiu-
je, nutarė sujungti pinigines iš-
laidas, surištas su kare, kruvon.

Sios tris viešpatijos nutarė, kad
kiekviena iš jų lygiai duos pi-
nių kitoms viešpatijoms, kurios
dabar kovoja su jomis (Belgi-
ja, Serbija), arba kurios vėliau
prie kovos prisidės.

Jeigu šioms trimis viešpatijoms
pritrūktų kartais gatavų pinigų,
tai ateičyje bus užtraukama ka-
riška paskola visų trijų viešpatijų
vardu ir visos mokės lygiai savo
dalį. Užpirkinėjimas kariškos
medžiagos svetimosiose šalyse bus
taikų daromas už visų trijų pi-
nigų.

Rusija turi daug medžiagos,
kuria ji galėtų eksportuoti (išvežti
į svetimas šalis), kaip pavyzdžiui,
javų. Nutarta Rusijai paleng-
vinti tokių prekių išvežimą.

Berlinas, vasario 5 d. Voki-
ško laivyno valdžia pranešė ofi-
ciališkai visoms neutrališkoms
viešpatijoms, kad ji skaito visus
Anglijos ir Irlandijos pakraščius
karės zonoje, t. y. karės apinto-
mis vietomis. Ji persergsti, kad
vokiški povandeniniai laivai ata-
kuos torpedomis kiekvieną laivą,
einantį Anglijon ar Francuzijon.
Vadinasi, Vokietija povandeni-
niais laivais nori apsupti Angli-
ją ir nepileisti prie jos nei vieno
laivo, kitais žodžiais tariant, ji
nori užblokuoti Angliją taip, kaip
Anglija užblokuo Vokietiją sa-
vo laivynu.

Berlino laikraščiai labai tuomi
džiaugiasi ir laivyno valdžią pa-
garia.

Londonas, vasario 5 d. Žinios
iš Venecijos praneša, kad Buda-
peste, Vengrijos sostinėj, buvo
didelės riaušės prieš Rumanijos
konsulatą.

Namur, Belgijoj, vasario 5 d.
Tukstantai moterų, vaikų ir se-
nelių apielinkėse upės Meuse,
šiaurinėj Francuzijos dalyje, kuri
yra vokiečių užimta, kėncia badą,
ir nėra vilties jų išgelbėti, bene
tik pasieks juos maistas, siunčia-
mas į pietus nuo Namur per ame-
rikonišką gelbėjimo komisiją Bel-
gijoj.

Sedan, Montherme, Nouzon,
Charleville, Mohom, Mezieres ir
daug kitų vietų yra visai be
maisto: tiek jie turi jo, kiek gau-
na nuo vokiečių karių.

Vokietijos valdžia negali gel-
bėti žmonių arti Belgijos rube-
žiaus, kadangi į pietus toliaus
paeidėjimas blogesnis.

Stockholmas, Švedijoj, vasario
6 d. Čia laikraščiai labai neprie-
lanki Vokietijos pasielgimui, ku-
pientis ji apskelbė Anglijos ir Ir-
landijos pakraščius, kaip esan-
čius "karės zonoje". Švedijos val-
džia, sakoma, žadanti protestuoti
prieš tokį Vokietijos žingsnį, ku-
ris gali daryti didelius nuosto-
lius neutrališkų šalių pramonei.

Francuzijos laikraščiai už tai
nurodo, kad jeigu Vokietija grie-
bėsi jau tokio įrankio, tai tas nu-
rodo, kad jos paeidėjimas turi bu-
ti desperatiškas.

Anglijos laikraščiai tikrai ty-
čiojasi iš tokio vokiečių grasi-
ni.

Po dviejų dienų desperatiško mu-
šio rusai užėmė taipgi Wola
Szydlowiecka.

Venecija, vasario 5 d. Žinios
iš Viennos praneša, kad 30,000
vokiškų karių atvyko pa-
gelbon austro-vengrams, kuriems
grėšia apsupimas Karpatų kal-
nuose.

Sitos pačios žinios praneša, kad
priešakinė austrų sargyba Uzsok
spragoj tapo rusų sunaikinta.
Patvirtinama taipgi žinios, kad
200,000 vokiškos kariuomenės siun-
čiama iš Lenkijos Galicijon, kad
pagelbėti austrams, kurie tapo
atmušti ties Tarnow.

Paryžius, vasario 5 d. Oficia-
lis apskelbimas, išleistas francuzų
valdžios, praneša, kad Anglijos,
Rusijos ir Francuzijos finansų
ministeriai, susirinkusie Paryžiu-
je, nutarė sujungti pinigines iš-
laidas, surištas su kare, kruvon.

Sios tris viešpatijos nutarė, kad
kiekviena iš jų lygiai duos pi-
nių kitoms viešpatijoms, kurios
dabar kovoja su jomis (Belgi-
ja, Serbija), arba kurios vėliau
prie kovos prisidės.

Jeigu šioms trimis viešpatijoms
pritrūktų kartais gatavų pinigų,
tai ateičyje bus užtraukama ka-
riška paskola visų trijų viešpatijų
vardu ir visos mokės lygiai savo
dalį. Užpirkinėjimas kariškos
medžiagos svetimosiose šalyse bus
taikų daromas už visų trijų pi-
nigų.

Rusija turi daug medžiagos,
kuria ji galėtų eksportuoti (išvežti
į svetimas šalis), kaip pavyzdžiui,
javų. Nutarta Rusijai paleng-
vinti tokių prekių išvežimą.

Berlinas, vasario 5 d. Voki-
ško laivyno valdžia pranešė ofi-
ciališkai visoms neutrališkoms
viešpatijoms, kad ji skaito visus
Anglijos ir Irlandijos pakraščius
karės zonoje, t. y. karės apinto-
mis vietomis. Ji persergsti, kad
vokiški povandeniniai laivai ata-
kuos torpedomis kiekvieną laivą,
einantį Anglijon ar Francuzijon.
Vadinasi, Vokietija povandeni-
niais laivais nori apsupti Angli-
ją ir nepileisti prie jos nei vieno
laivo, kitais žodžiais tariant, ji
nori užblokuoti Angliją taip, kaip
Anglija užblokuo Vokietiją sa-
vo laivynu.

Berlino laikraščiai labai tuomi
džiaugiasi ir laivyno valdžią pa-
garia.

Londonas, vasario 5 d. Žinios
iš Venecijos praneša, kad Buda-
peste, Vengrijos sostinėj, buvo
didelės riaušės prieš Rumanijos
konsulatą.

Namur, Belgijoj, vasario 5 d.
Tukstantai moterų, vaikų ir se-
nelių apielinkėse upės Meuse,
šiaurinėj Francuzijos dalyje, kuri
yra vokiečių užimta, kėncia badą,
ir nėra vilties jų išgelbėti, bene
tik pasieks juos maistas, siunčia-
mas į pietus nuo Namur per ame-
rikonišką gelbėjimo komisiją Bel-
gijoj.

Sedan, Montherme, Nouzon,
Charleville, Mohom, Mezieres ir
daug kitų vietų yra visai be
maisto: tiek jie turi jo, kiek gau-
na nuo vokiečių karių.

Vokietijos valdžia negali gel-
bėti žmonių arti Belgijos rube-
žiaus, kadangi į pietus toliaus
paeidėjimas blogesnis.

Stockholmas, Švedijoj, vasario
6 d. Čia laikraščiai labai neprie-
lanki Vokietijos pasielgimui, ku-
pientis ji apskelbė Anglijos ir Ir-
landijos pakraščius, kaip esan-
čius "karės zonoje". Švedijos val-
džia, sakoma, žadanti protestuoti
prieš tokį Vokietijos žingsnį, ku-
ris gali daryti didelius nuosto-
lius neutrališkų šalių pramonei.

Francuzijos laikraščiai už tai
nurodo, kad jeigu Vokietija grie-
bėsi jau tokio įrankio, tai tas nu-
rodo, kad jos paeidėjimas turi bu-
ti desperatiškas.

Anglijos laikraščiai tikrai ty-
čiojasi iš tokio vokiečių grasi-
ni.

Po dviejų dienų desperatiško mu-
šio rusai užėmė taipgi Wola
Szydlowiecka.

Venecija, vasario 5 d. Žinios
iš Viennos praneša, kad 30,000
vokiškų karių atvyko pa-
gelbon austro-vengrams, kuriems
grėšia apsupimas Karpatų kal-
nuose.

Sitos pačios žinios praneša, kad
priešakinė austrų sargyba Uzsok
spragoj tapo rusų sunaikinta.
Patvirtinama taipgi žinios, kad
200,000 vokiškos kariuomenės siun-
čiama iš Lenkijos Galicijon, kad
pagelbėti austrams, kurie tapo
atmušti ties Tarnow.

P

PERTOLI ŽENGIA.

Madison, Wis. Valstijos legisliatūros narys McGovern įnešė reikalavimą, kad visi mokytojai ir profesoriai visų mokyklų, ruošiančių cigaretes, būtų nuo vietų pašalinami, o kad rūkantiems studentams nebūtų išduoti diplomai.

EXPLOZIJA.

Fayetteville, Pa. Kasyklose New River Coal Co. netoli Carlisle atsitiko smarki eksplozija, kuri išgriovė kasyklų olas. Į olą nusileido 130 darbininkų. Jų 6 tapo užmūsti, o 4 labai sunkiai sužeisti.

SCARLATINA.

Decatur, Ill. Smarkiai čia tarp vaikų siaučia scarlatina (jiedra). Todėl miestas pastatytas po kvadrantina. Apsirgo suvirsim šimtas vaikų. Vaikams iki 16 metų uždrausta lankyti bažnyčias ir teatrus.

SAUSOSE VALSTIJOSE.

Salem, Ore. Legislatura 38 balsais prieš du užgryvė uždrausti šito, valstijoje, apart bažnyčių reikalams, dirbti ir pardavinėti alkoholinius gėrimus. Doktorai ligoniams tokius gėrimus ir vaistus su jais turi į gerkle įpilti patys.

Little Rock, Ark. Gubernatoriaus Hays pasirašė po šitos valstijos priimto uždraudimo dirbti ir pardavinėti alkoholinius gėrimus. Nuo šių metų čia jau nebus išdaviami laisniai laikymui salinų.

UZBĖRĖ NAMŲ DEGĖSIAI.

Grand Rapids, Mich. Sudėję įtaisais Brown, Schler & Co. Jieskant po degėsius esančių žmonių, nugriuvo triobos siena ir užbėrė 7 darbininkus, kurie tapo užmūsti, o keli, toliau buvę, tapo sunkiai užgauti krintančių plytų.

MOTERŲ BALSAVIMO TEISĖS.

Albany, N. Y. 1913 m. valstijos legislatura pripažino New Yorko valstijoje moterims balsavimo tiesas, o dabar tą vienbalsiai priėmė ir senatas. Bet galutinai pripažinti moterims balsavimo tiesas, reikia sumanyti pakeisti per referendum.

LYNCAVO DAKTARĄ.

Augusta, Fla. Pulkas ginčluotų vyrų paviję, nušovė čionykštį gydytoją, Dr. A. Cullerton. Daktaras buvo kalbinamas, buk jis užpuolė ką tik apsiavedusią moterį ir ją sugėdino.

EXPLOZIJA

Kane, Pa. Mayburge, vienuose darbininkų apgyventuose namuose atsitiko eksplozija, kuri namelius sugriovė. Explozija užmūšė 9 žmones, o 6 sunkiai užgavo.

TVANAI OHIO VALSTIJOJ.

Cleveland, Ohio. Visos upės, tekančios Ohio valstijoje, užtvino ir vanduo išsiliejo per krantus. Čia ir Michigan valstijoje siautė smarkios vėtrės, kurios išgriovė ir kelių fermerių triobas. Išsiliejusi upė Ohio užliejo miestelius: Bridgeport, Bellaire, Martins Ferry ir kelis kitus, gulinius prie upės. Žemumų gyvenytojai bėga į aukštesnes vietas, nes vanduo upėse dar vis kyla; gyvulius ir namus palieka.

SUSIMUSĖ GATVINIAI KARAI.

Cincinnati, Ohio. Du pilni žmonių karai, bėgantys iš Cincinnati į Georgetown susimušė prie Fair Oaks. Abudu karai subyrėjo. Prie to užmūsta 3 vyrai, o keliolika sužeista. Nelaimę pagimdė tirsta migla.

IŠ DARBO LAUKO.

Chicago, Ill. Anglų laikraščiai praneša apie daugelio geležinkelio orderius įvairioms dirbtuvėms.

Geležinkeliai užsakinėja lokomotyvus, reles ir t.t. Tarp geležinkelio paminėti šie: Burlington geležinkelio orderiai išneša 4 milijonus doliarų; Pennsylvania Linijos geležinkelis užsakė apie 15,000 tavorinių vagonų, kurių kaina išneša apie 12 milijonų doliarų; Southern

Pacific geležinkelis—\$900,000; Illinois Central geležinkelio orderiai lygūs \$3,750,000; Chicago & North-western—\$800,000; Erie geležinkelis—\$900,000; Boston and Maine—\$450,000; Baltimore & Ohio—\$725,000. Kai kurios viešpatijos taipgi davusios didelių orderius Amerikos dirbtuvėms. Rusija užsakiusi 15,000 vagonų Seattle mieste už \$12,000,000. Francuzija užsakiusi Baldwin lokomotyvų už \$200,000. Čili valdžia—250 tavorinių vagonų už \$250,000. Serbija—septynias lokomotyvus už \$200,000.

Pittsburg, Pa. Darbininkai dirbtuvių Steel and Tin Work ir Independent Steel and Tin Plate Manufacturing Co., kurie būvę susitikę, sutiko grįžti darban už numazintą 6—11% algas.

Pittsburg, Pa. 8000 darbininkų dirbtuvių Carnegie Steel Co. priemiestyje Homestead sugrįžo prie darbo; bus priimta dar daugiau darbininkų. Ketina pradėti darbus ir kitos iki šiol stovėjusios Pittsburgo apelinckės dirbtuvės.

New York, N. Y. Amerikon pasiūta iš Europos maisto kanučių, automobilių, geležinkeliam bėgių ir anunicijos užsakyti vertės \$400,000,000. Didele dalį šio užsakymo, sakoma, gavusi Carbon Steel Company iš Pittsburgh'o.

IŠ VISUR.

Ispanijoje, mieste La Guardia, nebėlių dirbtuvėse atsitiko eksplozija, kuri užmūšė 20 darbininkų, o daug jų sužeidė.

Australija pagalbon francuzams jų karę su vokiečiais vėl siūnia 10,000 gerai išrengtų kareivių ir kas mėnesis pasižada pasiūsti vis po 4,000 naujų; iš viso gi apsiima parupinti pusę milijono kareivių, ir tai savo lėšomis.

Maniloje, Filipinų sostinėje, pradeda platintis gandas, buk Filipinų salose gali kilti vietinių gyventojų revoliucija. (Filipinų Salos priguli Suvienytoms Valstijoms).

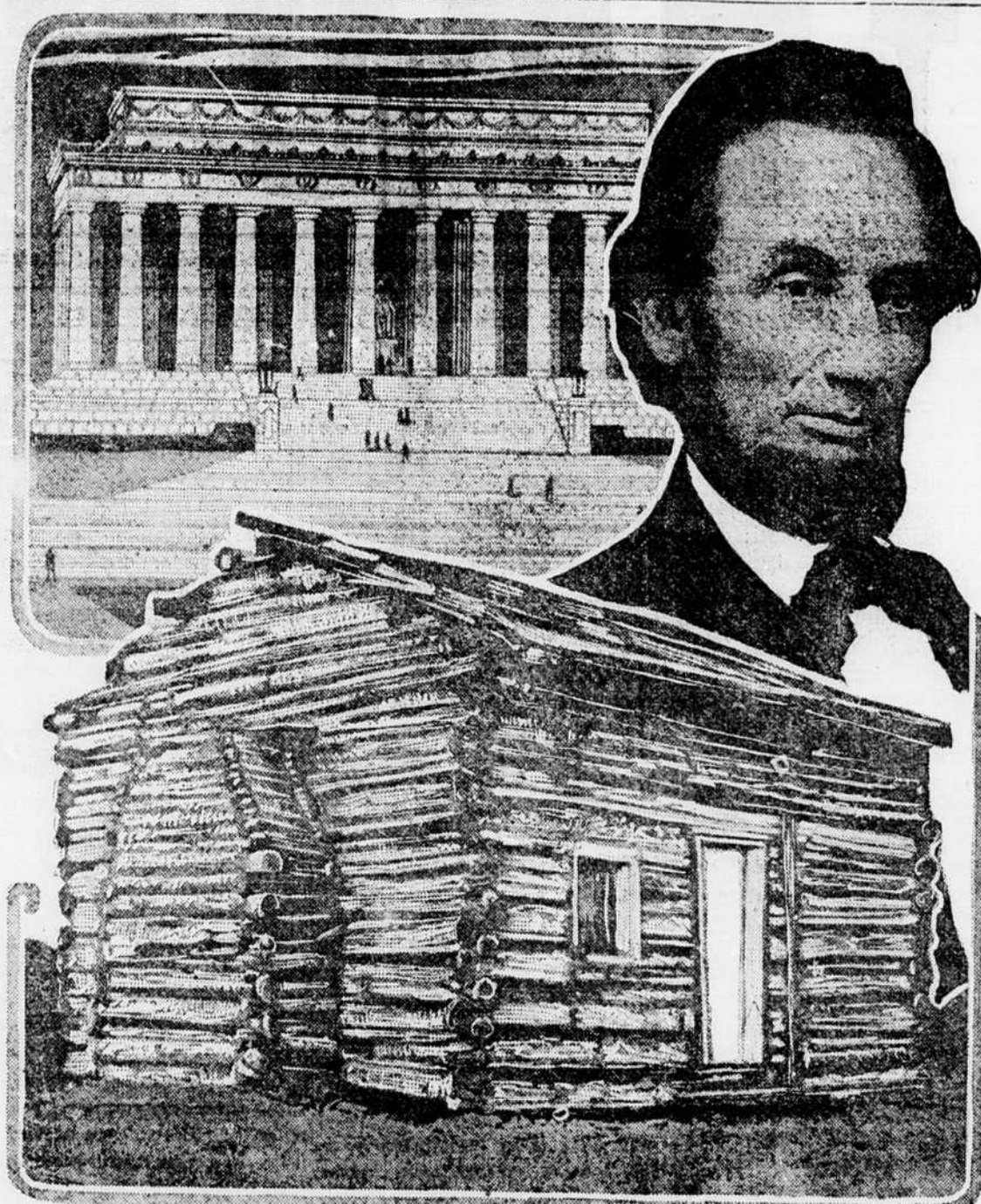
Austrijos sostinė, Vienoje, pasibaisėtinais siaučia rauplės. Ciesiorius iš baimės pabėgo į savo rumą Schoenbrunn. Gatviniai karai nebėgioja. Daug sužeistų mušiuose kareivių, atgabentų Vienon, užsikrečia ir miršta. Trūksta daktarų, nes dauguma jų iškeliavę ant mušio lauko.

Nariai Randonovo Kryžiaus, gelbėjusie žmones, nukentėjusius buvusiam neseniai Italijoje žemės drebėjime, griuvėsiuose Paterno užgribo silpną balsą; pradėję kasti, rado žmogų vardu Carolo, 35 metų senumo. Jis išbuvo po griuvėsių 25 dienas ir mairistui turėjo tik truputį vandens. Nieko blogo jam nėra pasidare.

Social-demokratų atstovai vokiškojo Reichstago (parlament, dumos) laike mitingo užgryvė rezoliucija, kurioje, kaip pranešama, Karl Liebknecht, socialistų vadovas, tapo savo draugų nupeiktas už savo pasielgimą gruodžio 10 d.

Tą dieną jis iš viso Reichstago pats vienas balsavo prieš tai, kad valdžiai būtų paskirtas karškas kreditas ir toks jo pasielgimas išaukė didelį pasipiktinimą tarp vokiško socialistų. Socialistiškos darbo unijos atvirai jį už tai, sakoma, pasmerkė, o pildomasis socialistų partijos komitetas turėjo savo posėdį, idant apsvačius, ką su tuom atsitikimu daryti.

Vokietija, per neutrališką viešpatystę pakėlė smarkų protestą prieš Rusijos norą atiduoti nubausti kariškam teismui, taigi nužudyti sumtus vokiškus ir laivininkus, kurie iš orlaivų mėtė bombas į Liepoją, nors Liepojos dabar tvirtovės neturi, o tokie miestų ir karės laike bombarduoti negalima. Gi Rusija pagautus vokiškus orlaivininkus laike paprastais plėšikais ir kaip tokius nori bausti.

LINCOLN, HIS NATIONAL MEMORIAL AND HIS BIRTHPLACE

Šio vasario 12 d. yra lygiai 166 metai, kaip gimė vienas didžiausių šios šalies prezidentų.—Abraham Lincoln. Pradėjęs gyvenimą prastoje grilejeje Kentucky valstijoje, Lincolnas užbaigė jį prezidento rumuose. Viršū stovi atminties rumas (Washington) jam; apačioje—gimtinė Lincoln'o kakužė.

Atkakus iš Meksiko į Coruną, Ispanijoje, francuziškam garlaivui La Champaigne, jo kapitonas pranešė, jog ant jurių bevielinių telegrafu jis gavo žinią, jog ant jo laivo yra koksa vokiečiai, kuris nori laivą išnaikinti. Vokiečiai tą surado ir suėmė, o jo skrynioje rado penkias dinamito bombas.

Kaip žinoma, Rusijoje, kilus kare, tapo uždaryti monopolai, kur degtinė buvo pardavinėjama. Bet, kaip pasirodo, Rusija be degtinės apsieiti negali. Jau iki šiol sugriėbe ten 1,800 slaptų degtinių varyklų, o gal dešimt kartų daugiau yra nesugriėbtų.

Dabartinę karę į Angliją sunkiai atjaucia. Sausio mėnesį Anglija išsvetė parsigabeno prekių už \$302,000,000 mažiau negu įprastai; o išgabenimas iš Anglijos sumažėjo ant \$97,792,100. Valgio produktų parsigabenimas pasididino ant \$36,250,000. Išgabenimas išdirbinių ir žalių produktų sumažėjo ant \$71,500,000. Išgabenimas anglų sumažėjo ant \$8,730,000.

Ryme, Svento Petro bažnyčioje popiežius atlaikė pamaldas išmėdintiui nuo Dievo karės užbaigimo ir taikos tarp jų vandančių tautų. Bet yra francuziškų laikraščių laikai nepritaria, kol per karę nebus išrasti tie klausimai, kurie karę pagimdė.

Carranzos generolas Pablo Gonzales, užėmęs miestą Tampico, Meksikoje, pagarsino, jog gyvenanti tame mieste svetimačiai bus sušaudyti, jeigu tik mėgis užmegsti kokius nors susinesimus su revoliucionierių vadovais Villa ir Zapata. Prie Guadalajara tapo užmūsti Villos generoliai Contyra ir Ostega.

Garsus Meksikos revoliucionierių vadovas Villa, kuriam iki šiol gana sekėsi, nesiganaidina jau sodinimu ir prezidentų vietos savininku, bet dabar jau pats pasigarsino prezidentu. Tokiu būdu Meksikoje yra jau keturi prezidentai, bet jų gal nei vienas pastoviai neužsikliti.

Rusijos valdžia pagarsino, jog Rusijoje nelaisvėje yra: vokiečių 1,476 aficerai ir 173,824 kareiviai; austrų gi—3,621 aficerai ir 411,257 kareiviai.

Iki šiol mušiuose užmūsta 1,279 vokiečių juristai. Tame skaitiniuje yra 6 universitetų profesorai, 275 teisėjai, 240 advokatų, 334 asessorai.

Kaip pranešama iš Londono, vasario 5 d., Anglijoje, Yorkshire distrikte buvo žemės drebėjimai, nuo ko keliose anglų kasyklose nugriuvo lubos ir užmūšė vieną darbininką. Tuli vokiški moksliniai mėgina pertikrinti, kad šių metų žemės drebėjimus pagimdė karė. Jie mano, kad kanučių švialių sukrinto žemės žievė ir tas išardė lygsvarą pajėgų žemės viduriuose ir nuo to atsirado žemės drebėjimai, kurie taip daug nelaimių atgabeno ypač Italijoje, nors ten karės dar nėra.

Nors didinasi nesutikimai Italijos su Austrija ir pirmutinė laukia tik progos karėn įsikiti, šokti ant Austrijos, bet Italijoje platinami atsisaukimai, siulanti darbininkams darbą Vokietijoje, kur buk trūksta darbininkų. Daugelis savininkų mažų žemės sklypelių klausio tu pakvietimui, nes Vokietijoje už darbą moka brangiau negu Italijoje, nors laikraščiai ir perserigėja Vokietijoje važiuojančius, nes santikiai Italijos ypač su Austrija neaiškūs ir Italija gali but karėn įtraukta: Vokietijoje dabar moka vyrams po 6 1/2 markes dienai, o moterims po 3 markes (markė—apie 24c.).

Ir Austrijos valdžia garsina, jog ir Austrijos bedarbėms nėra, bet priešingai, ten yra darbininkų stoka taip jau, kaip ir Vokietijoje. Bet apie Austriją iš visų kraštų ateina besikundimai ant vargo, bado ir darbo stokos, tai, turbūt, valdžios užtikrinimai, kad ten trūksta darbininkų, nesutinka su teisybe. Ypač subėgę į didelius miestus nuo rusų Galicijos gyventojai ten didelį vargą ir badą kenčia, ypač vargia moteris ir vaikai.

Bosnijoje, mieste Serajevo, vasario 4 d. tapo nužudyti suokabininkai, prisidėję prie užmojimo Austrijos sosto įpėdinio ir jo pačios. Nužudyti tapo serbai: Milko Jovanović, Daniel Ilić ir Veiko Gubrilović. Du kitu—Jakovą Zilovićą ir Kerrorą—teismas visam amžiui pasiuntė kalėjimą, o tikrą kunigaikščio užmušė, Gavrio Principą 30 metų kalėjimui, nes jis ne pilnų metų, o tokių mirtin bausti negalima.

Paryžiaus kariškas teismas 3 mėnesiams kalėjimui pasiuntė vokiečių unteroficiera, kuris, pataręs pas vieną kareivį alžatą ant rankos išbadytą parašą: „Laisvuoja Francuzija!“, gaudino jį sušaudymu, kada, kareį pasibaigus, jis namon sugrįš.

Vokietijos valdžia paliepė visiems vokiečiams, kas turi aukštinus pinigus, arba kokius aukštinus daiktus, sudėti viešpatystės kasose, nes mat ir iš gražių galima pinigų atumsti, o aukštinų pinigų Vokietijai, kareį užsitraukiant, gali pritrukti.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS SO. BROOKLYN, N. Y.

Prakalbos. Sausio 27 d. 1915 m. p. Bulotos svetainėje, 805—3rd ave., buvo surengtos Tautos Fondo komiteto prakalbos. Kalbėtojai buvo pp. K. Krušinskas ir J. O. Sirvydas. Prieš pradėdiant prakalbas, panelės R. Mileritė ir J. Vidrinskiūtė sudainavo duetą „Ankstybas Pankstelis“. Paskui K. Krušinskas pradėjo kalbėti. Jisai kalbėjo apie dabartinę karę ir kaip Lietuvos dalį, ypač Suvalkų guberniją, nuo jos nukentėjo. Savo kalboje ragino visus, kas tikrai jaučiasi lietuviai, aukanti sušelpimui lietuvų, nukentėjusių nuo karės. Anot kalbėtojo, „tas ne lietuvis but, kuris atsisakytų šelpiti savo tėvynę Lietuvą šiam kritiskame padėjime.“ Kalbėtojas taipgi nurodė, kad aukos yra reikalingos ne vien karės nukentėjusiems, bet ir atgavimui Lietuvai laisvės—autonomijos. Užbaigdamas kalbą, priminė, kad bus svetainėje kolektojuama ir, kas gali, kad aukautų kuodangausia.

Laikė kalbos, svetainėje buvo tylu; visi atydziai klausėsi, bet, pasibaigus prakalbai, mūsų socialistai (kurių buvo tikrai trys) ima ir pakelia triukšmą. Vienas atsisotęs rėkia: „Kas jums pavolino čia prakalbas sakyti ir aukas rinkti? Mės patį pas reinkame.“ Antais vėl koloja kalbėtojas, kam ne lietuviai vadinsis, kuris neaukštaus teikalams. Trečias gi, matydamas, kad dviejų draugų kolijimai neišgusdino kalbėtojo, sakko: „Jūs, susirinkę pinigų, išvažiote su Gabriu į Paryžių.“

Kalbėtojas atsako ir visus užmetimus ir prašo, kuriems nepatinka Tautos Fondas, lai aukauja kuriam kitam fondui, nes yra trys išviso, o jeigu nepatinka prakalbos, lai apmušėja, Gavrio Principą 30 metų kalėjimui, nes jis ne pilnų metų, o tokių mirtin bausti negalima.

Pradeda savo kalbą p. J. O. Sirvydas. Jisai kalbėtojas pabarė triukšmadarius už nekulturingą pasielgimą susirinkime ir pridurė, kad jie, taip elgdamiesi, daro gėdą visai šiai kolonijai. Kalbėtojas toliau sakosi negalįs kalbėti apie tą,

apie ką būvęs pasirengęs, bet esąs priverstas išaiškinti priežastį, dėl ko, kurie trukdo prakalbas, trukdo visus mūsų tautos darbus, ardo draugijas ir demoralizuoja visą visuomenę. Kalbėtojas ilgoje kalboje išrodinėja, kad socialistai su savais laikraščiais skleidžia neapykantą tarp lietuvų ir visą disorganizaciją mūsų visuomenės; o tu politikių vadovų pasekėjai ir socialistų laikraščių skaitytojai išaugę į tai, kad nebeuoka nei svetainėje žmoniškai apsieiti. Priminė ir apie Brooklyną seimą, kurį socialistai išpradžių boikotavo, o vėlesniai ir savas rankas paveržė ir, naudodamiesi tautiečių įtekme, renką aukas ir žadą siųsti ypatoms, kurių niekas nepajista, išskyrus vieną—antrą socialistą.

Užbaigus jam kalbą, vėl vienas „draugas“ klausia: „Dėko tautiečiai nutarė eiti pas carą su abrozu prašyti Lietuvai autonomijos? Kalbėtojas užklausia „draugo“, kur jis girdėjo, ar skaite apie tokių nutarimų? Susigėdęs „draugas“ atsisėdo. Tuomet kalbėtojas paaiškino, kad tą išmislijo patys socialistai ir patys tą melą platina. Prie šių žodžių antras „draugas“ atsisotęs suriko: „Meluoji!“ ir apleidė svetaing.

Žmonių prakalbose buvo nedaugiausia.

Šioje kolonijoje nėra SLA. net TMD. kuopų, o sutverti būtų galima, nes ir SLA. stabas čia pat pasonėje. Nežinau kiek tame teisybės, bet čia kalbama, buk SLA. išvažiavęs kur tai į anglų kasyklų distrikty (bene į Seranton'o apielinkes, Pennsylvania). Daugelis vietos žmonių nemorėje tikėti naujienai apie staigų klebono prasišalinimą, kuomet jau pirnu karte išgirdo. Parapijonai nemano šie reikalo taip lengvomis nuleisti ir žada pasirupinti, kad sunkiai uždirbti ir sumokėti parapijos žmonių pinigai nenuetų vėjais.

IS MILWAUKEE, WIS.

Vakaras ir aukos. Sausio 16 d. atsibuvo baltus Milwaukee's Fondo šelpimo nuo karės nukentėjusių lietuvų Lietuvoje. Vakaras buvo su skrajajancija krasa. Daugiausia gavusiemis atviručių buvo duodami prizai, kuriuos paaukavo sekancios ypatos: J. Baukus—skustavą vertės \$3.00, Šifkauskis Co.—dailų paveikslą ir veidrodį, Kolzman Co.—paveikslą. Taipgi buvo gauta nuo vietinių lietuvų biiznierų ir kitokių aukų, kurios padidino šio vakaro pelną. B. Polaima suteikė aukų vertės \$1.75, P. Virbickis—vertės \$1.00, M. Kirkliauskas—vertės \$1.75. Šiame vakare buvo renkamos aukos. Aukavo šios ypatos: po \$1.00—Vik. Genčiauskas (pusę autonomijai), Agota Genčiauskienė ir A. J. Sokolowicz, 65c paaukavo B. Sakalauskas. Po 50c—K. Baranauskas, Z. Kaupas ir I. Vitkus (autonomijai). Po 25c—M. Krušinskas, P. Mikšis, P. Sagadinas, F. Svinskutė, P. Svirskis, M. Bačiūnaitė, K. Zoteilis, J. Rutenas, J. Tulutis ir A. Jankauskas. Šmulkių, po 10c ir 5c—85c. Viso aukų surinkta \$8.50. Nuo baltus pelno atliko \$10.10. Viso pelno su aukomis \$18.60.

Sausio 31 d. augėciaus mineto fondo komiteto susirinkime per kolektorių J. Baukų surinkta \$17.50 aukavo šios ypatos: J. Rutkus \$1.00, po 25c—K. Baranauskas, P. Sagadinas ir J. Stancikas.

Pas augėciaus mineto Fondo kassierių randasi pinigų \$20.41.

A. F. Jankauskas.

Kunigas dingo. Sausio 28 d. staiga, niekam nieko nesakęs, prasišalino iš čia kun. K. F. Šatkus, nežinia į kur. Jisai, sakoma, prasišalines nakties laiku. Sausio 29 d. išvažiavo ir kunigo guspadinė. Anglų laikraščiai rašo, buk dingusis kunigas paėmęs \$3000 iš banko. Ta žinia tačiau nėra patikrinta. Dvieni savaitėms prieš tai kun. Šatkus iš sakyklos buvo paliepus parapijonams užsimokėti už bažnytnines sėdynes už sausio mėnesį. Dauguma ir sumokėjo tuos pinigus. Buvo surinkta aukų nukentėjusiems nuo karės sušelpiti, sakoma, išviso \$21.75. Tuos pinigų paėmęs išvažiavusis kunigas. Vietinės parapijos bažnyčia ir klebonija kainuoja \$12,000. Paskolos gi, anot esamųjų žinių, užtraukta \$18,000. Kaip yra su tais pinigais—parodys tyrinėjimas. Reikalinga bus išstirti dar ir daug kitų dalykų.

Praeitų metų balandžio mėnesyje parapijon buvo atvykęs vykuspas komitetams užtvirtinti ir knygomis prižiūrėti. Viskas buvo atlikta prie „uždarytų durų“, sakoma, kad žmonės nežinotų. Visgi vietinės parapijonų suziņojo ir kitiems

ape tai pranešė. Veikia susirinko didelis žmonių būrys ir reikalavo pasimatymo su vyskupu, bet klebonas nei vieno iš susirinkusiųjų nepileido pasikalbėti su vyskupu. Taip vyskupas ir neišgirdo, ką parapijonai mano ir kalba apie parapijos reikalus ir savo santikius su klebonu. Tarp kit-ko, tuomet parapijonai buvo labai neužganėdinti parapijinių komitetu, kurį klebonas davė vyskupui užtvirtinti.

Prasišalines klebonas buvo žinomas kaip mažai tolerancijos turintis, kitokių nuomonių žmonėms mažai pakenciantis žmogus. Praeitų metų balandį buvo čia tvėriama SLA. kuopa. J. A. Baukus prie bažnyčios dalino pliakatus-pagaršinimus apie susirinkimų kuopos tvėrimo reikaluose. Kunigas išbėgo iš bažnyčios ir, sakoma, pradėjo pliakatų dalintoją keikti draskyti ir dar norėjęs suareštuoti. Toksai atsinešimas į SLA, nieko prieš tikėjamą neturincią organizaciją, aiškiai rodo, kuom buvo prasišalines klebonas. Susitvėrusioji kuopa ir vėliau nieko gero iš klebono nesusilaukė.

Šioji parapija susitvėrė liepos 10 d. 1910 m. Kun. Šatkus atvyko į parapiją rugpjūčio 1913 m. Prasišalines klebonas, sakoma, išvažiavęs kur tai į anglų kasyklų distrikty (bene į Seranton'o apielinkes, Pennsylvania). Daugelis vietos žmonių nemorėje tikėti naujienai apie staigų klebono prasišalinimą, kuomet jau pirnu karte išgirdo. Parapijonai nemano šie reikalo taip lengvomis nuleisti ir žada pasirupinti, kad sunkiai uždirbti ir sumokėti parapijos žmonių pinigai nenuetų vėjais.

V. Jareckas ir Paešūpio Karklas

IS PLYMOUTH, PA.

Darbai. Šiame miestelyje yra vien tik anglų kasyklos. Išskyrus biiznierius ir keletą klerkų, visi lietuviai dirba angliakasyklose. Abel-nai imant, mainiero uždabris yra nuo \$2.50 iki \$4.00, leiberio—nuo \$1.50 iki \$3.00. Angliakasyklos iki sausio 15 d. š. m. dirbo pilną laiką, bet nuo antros pusės sausio pradėjo dirbti tik po tris dienas savaitėje. Viena D & H. Kompanijos kasykla dar ir dabar tedirba pilną laiką. Kaip kitur, taip ir pas mus bedarbų yra daug. Todėl darbo įieškotojams patartina į čionai nevažiuoti. Visi dirbant kasyklose ir apie kasyklas darbininkai priklauso prie „United Mine Workers of America“ organizacijos. Darbošciausiu iš vietinių šios organizacijos lokaly yra „Local No. 1174.“

Yra dar čionai šilkų audinycia ir pantiakų fabrikas, kur dirba vien tik merginos. Šios gi ir nepilną laiką dirba, ir priegto prastą užmokestį gauna.

Nuo karės pradizios pas mus žymiai pakilo ant visko kainos, ypač ant valgomųjų deigtų. M. A. R.

IS UTICA, N. Y.

TMD. vakaras. Sausio 30 d. š. m. vietinė TMD. 153-čia kuopa parengė spektaklį. Buvo vaidinta du vėplau—trivieksnė tragedija „Kerstinga Meilė“ ir vienaveiksni komedija „Knarkia Paliepus.“ Aktoriais buvo tragedijos rolesė: Mildos—Marė Mačiūnė, Jono Ozgio—Adomas Mockevičius, Onytės—Angela Bučinskutė, Liudvisės—Rožė Jaroševičutė, Marmos—Juozas Rykla, nepažistamo vaiko—Petras Krancevičius. Komedijos rolesė: Kapitono Burskio—Leonas Dyliš, Kapitono pačios Irenos—Marė Lakičkutė, tamo Jono—Motiejus Dyliš, kareivio Dratevkos—Stepas Inčūras. Suflorium buvo J. M. Leonas, režisierium—Alf. Vilčinskas. Artistai—mėgėjai, kaip pirmu kart ant scenos stoje, beveik visi savo roles gerai nudavė. Gryno pelno, kurio pusė buvo nutarta skirti vietinės liet. bažnyčios užlaikymui ir kita siuntinui nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje; liko tik \$5.00; tėt beveik ir skirstyti nebėliko kas. Taigi balsų didžiama nuspresta atiduoti visą penkias bažnyčios reikalavimą. Kuopos pirminkas protestavo, kad vaidintojai lauzo pirnamąjį nutarimą, kuriame užrašyta, kad kita pelno dalis turi buti skirta kenčiantiems karės žaidzas mūsų broliams tėvynėje. Galų gale penki aktoriai visgi sumetė nors po 25c. Pirminkinis J. M. Leonas dėjo \$1.00 ir raštinkams St. Inčūras dėjo taipgi \$1.00, taigi sykiu pasidarė \$3.35, kurie ir pasiūta Lietuvos Gelbėjimo Fondan. Musų gi „artistės“ ne tik nepri-

dejo po kelis centus, bet dar išreikšė tokias nuomones, kurias padariai laikraščiai ne vieta atkarti. Tikimasi, kad ir tos mus sutrukdys, nors susipras: pamylės blaiviai šviesą ir tiesą, o taipgi atjaus meilę tėvynės ir tėvyniui broliai-lietuvių, kurie šiandien tebesikankina baisios karės audros apsuptyje ir malduoja rankas ištiesę, blant mūsų gelbėjimui.

Tėvynės Mylėtojas.

IS PITTSBURGH, PA.

Kuomet vadai pešasi, Istolo žiūrint, gal kam pasirodys, kad Pittsburgo lietuviai gyvena lig pas pona Dievą užpekyje. Bet būnant čia pat ant vietos ir žiūrint iš arti, dalykai matosi kitokioje šviesoje. Kaip kitose kolonijose, taip ir pas: "tautinius", "katalikus" ir vadovai yra išsiskaldę į tris grupes: "tautinius", "katalikus" ir "socialistus". Partijavimas ir noras viską valdyti yra pagimdę tokias apyptovas, kad tie vadovai negali susitaikinti ir nieko naudingo, pastovaus, prakalbesnio nenuveikama; jiegos eikvojima bergėdžiai žodžių kovai. Ypatigai ta kova eina tarp abiejų kraštutinių sriovių, katalikų ir socialistų. Vietos klebonas, kun. Kasakaitis, išsakyklos nesigaili visokių "grazių žodelių" socialistams, o tie atmeta jam tuom pačiu per savo spaudą.

Prabėgusiųjų metų pabaigoje vadovai ėmė tartis susivienijimui ir pradėti rinkti aukas nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Sutartis neįvyko. Vadovų ambicijos ir troškimas vadovauti buvo pastatytą angščiams už reikalus nukentėjusiųjų nuo karės.

"Jaunų Vyrų Dr-ja" išleido į vietines draugijas atsisaukima, kuriame raginta bendrai dirbti. Penkių draugijų atstovai, susirinkę pasitarimam, išreikšė savo pritarimą Liet. Kat. Federacijos suauktam Chicago seimui. Prie tokių aplinkybių apie bendrą visų veikimą nebuvo ko nei kalbėti.

Vėlei buvo ėmę tartis tautiečiai ir socialistai. Susaukė viešą lietuvių susirinkimą ir išrinko iš abiejų sriovių 12 aukų rinkėjų. Šio žingsnio pasekinė greit apsirėškė: į porą savaitių keturi rinkėjai surinko apie \$200.00. Surinkus pluoštą pinigų, kilo klausimas apie jų perdavimą fondui, t. y. išdėdinti (išdėdina T. Paukštis gyvena čia pat Pittstone). Tautiečiai reikalauja, kad Paukštis jį būtų įduotas. Socialistai griežtai reikalauja, kad aukos būtų pasiūstos p. Dunduliu į Westville, Ill. Jeigu tas nebus išpildyta, socialistai grąšina atsiimti savo penkines (jų buta viena-kita). Aukų rinkėjai perduoda surinktas aukas T. Paukščiui, o Dundulio šalininkai savus pinigus atsiima.

Kur du pešasi, ten trečias nudojasi. Matydamas, kad dvi sriovės pešasi, kun. Kasakaitis išsakyklos, sakoma, paliepas "lietuviams katalikams" atsilankiusiems aukų rinkėjus "pavaišinti su šlota." Toliaus klebonas išrinko aukų rinkėjais "ištikimus parapijonus." Prie tokių aplinkybių suprantama, apie kokią nors santaiką arba ir paprastą ranybę tarp vietos lietuvių negali būti nei kalbos. Ypatos, kurios tikrai norėjo pasidarbauti aukų rinkime, pamatčiusios tokių vadovų pasielgimą, parkratė rankas. Šiandien pas mus likosi tikrai viena aukų rinkėja—p-lė M. Kašubaitė, šviesiu paveikslu stovinti tamsiame vietos lietuvių gyvenimo lauke. Jiani, nežinrėdama į partijas, vadovus, srioves, renka visur ir prie kiekvienos progos,—iki šiol jiniai yra surinkusi apie \$210.00. Jeigu Amerikos lietuviai turėtų kiekvienoje kolonijoje bent po porą panašios rūšies aukų rinkėjų, tai nereikėtų aimuoti, jog mūsų lietuviams stoka energijos ir susipratimo; drauge su tuom nereikėtų ir nusybroliams Lietuvoje kėsti šaltį ir alkį.

Abelnei Pittstone aukų nukentėjusiems nuo karės surinkta suvirš \$700.00. Tautiečiai surinko apie \$300.00, katalikai—apie \$400.00, socialistai—apie \$100.00 (?).

Pittstone lietuviai dabar netingi engti šokus ir panašius pasilinksimimus. Pulkus laikas linksmintis, kuomet mūsų tėvai, motinos, broliai ir seseris plusta ašarose ir kraujuose.

Vidugiris.

IS POTTSVILLE, PA.

Lietuvių gauta \$30,000. Panele Marė Rudaiciūtė iš New Philadelphia, Pa., sulgę nutarimo, padaryto vietiniam teisme sausio 30 d. š. m., yra paveldėję \$30,000 palikimo, kurį paveldė jai mirusi globėja Mrs. Margaret McQuail, New Philadelphia gyventojė. Mrs. McQuail neturėjo vaikų. Jiniai buvo paimsi auginti Thos. Fitzsimmons iš Kyle, W. Va. Vėliau priėmė už augintinę Marė Rudaiciūtę. Dar 1901 m. moteris buvo padariusi testamentą, kuriuom savo turtą buvo užrašiusi augintinui Fitzsimmons'ui ir dviem savo broliams. Tačiau lapkričio 22 d. 1914 m., trinis dienomis prieš savo mirtį, jiniai padarė kitą testamentą, kuriuom New Philadelphia klebonui kun. V. Matulevičiui paskirta \$200.00, o likusioji dalis Marė Rudaiciūtei už gerą prižiūrėjimą laike vėlionės ligos. Savo valios išpildytoji vėlionė paskyrė p. J. Bendrikį, New Philadelphia teiseją. Buvo pakeltas klausimas kaslink to, kad antrasai testamentas buvo padarytas "po įtaka," tačiau registris Seltzer padėjo ta klausimą į šalį. Manoma, kad bus paduota apeliacija, dėlai nutarimo. Padikimas susideda iš nejudamo turto New Philadelphiaje ir taip vėlionės nuosavybės.

P. R.

IS DETROIT, MICH.

Prakalbos. Sausio 23 d. LSS. 157 kp. parengė prakalbas pamėnėjimui "Kruvinajo Nedėdienio," istikusio Petrograde (tuomet Peterburge) 1905 m. Kalbėjo pp. D. J. Kasparka ir J. Danta. Karštoje prakalboje p. Kasparka apipiešė tų laikų nuotikius. Antrasai kalbėtojas, p. Danta, buvo labai išdidis ir šurkštus. Štai jo prakalbos pavyzdžiai: "Aš jus mokiu, ant tikro kelio vedu, o kurie nepaklausysite, liksite alki.... o istikus nelaimė, paminkite mano žodžius! Aš negailiu tų, kurie kenčia nuo karės, nes jiems buvo sakyta ir aiškinta šio supuvusio pasaulio nenaudingumas. Jie neklausė ir dabar turi kėsti...."

Sausio 24 d. LSS. 116 kp. parengė prakalbas lietuvių, anglų ir rusų kalbose. Lietuviškai kalbėjo p. W. B. Ambrazaitis. Kelintas kartas tenka girdėti jį kalbant, ir kiekvieną kartą tą pačią pasakaite. Nuobodu. Šį kartą jį dar pasakė nesas tautiečiai ir nematė reikalo juom būti, nes, girdi, reikalinga būtų prie "Viečių" prisirašyti. Nežinia, ar kalbėtojas norėjo pasakyti "baiką," ar ištikrųjį pats tiki į tai, ką pasakė.

Detroitietis.

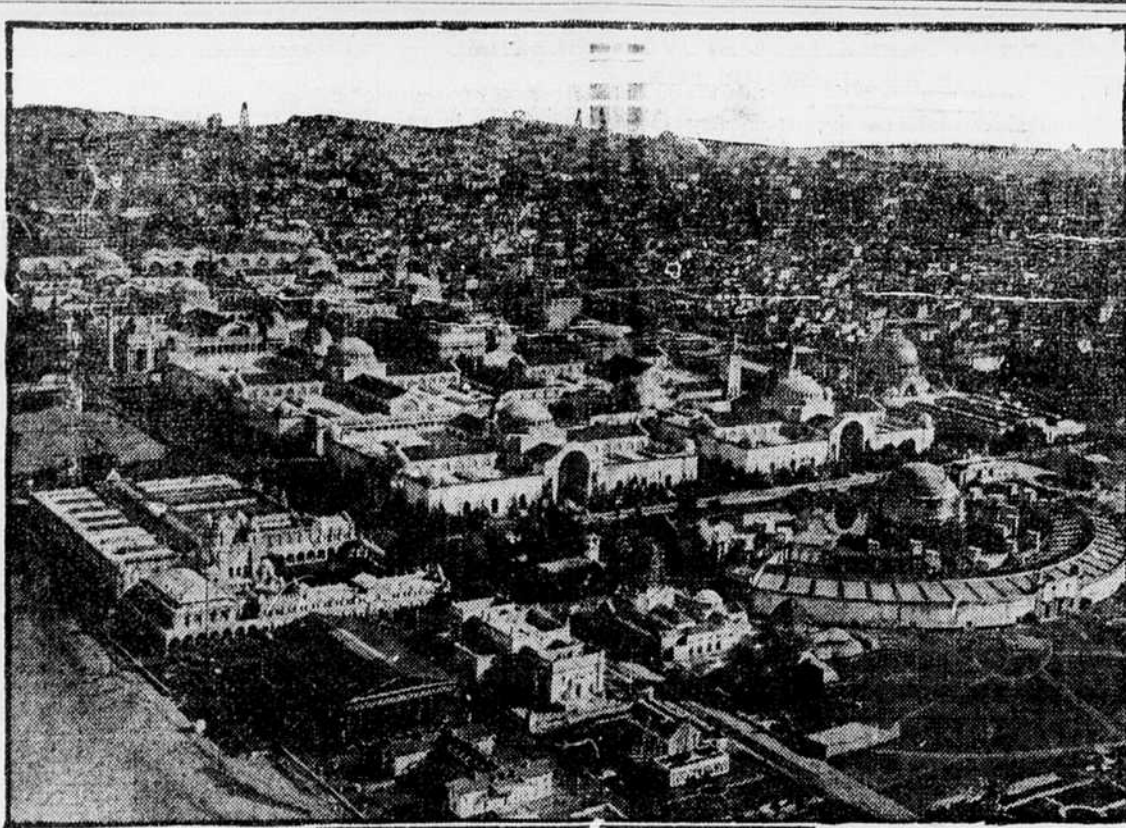
IS WATERBURY, CONN.

Su. Liet. Dr-jų konferencija. Dr. Siupo prakalbos. Sausio 31 d. atsiuvo Suvenytų Lietuvių Dr-jų konferencija. Konferencijoje apsparstyt visą eilę reikalų. Nutarta kreiptis į miesto valdybą, kad apstabdžius karčiaminkus nuo biznio varymo nedėdieniais.

Cia yra nemažai ir privatių buvinių, kurių savininkai užlaiko geriamąjį "štofą" ir prigelbsti salininkams jį išparduoti. Jei kas-kada užėina policija, tai šie slapsti smuklininkai sakosi turį krikščynas, vestuves arba panašias ir tokiu būdu išsisuka iš užtarnuotos bausmės. Tokiose, "krikščynose" arba "vestuvėse" girtų svečių reikalaujama ir kaukiama tartum pamiešili namuose. Per tai aplinkiniai žmonės neturi ramumo ir lietuvių netenka gero vardo ir prielankumo pas amerikonus. Šie su lyginamai neskaitytingi girtuokliai daro gėdą penkiolikai tukstančių vietos lietuvių. Nutarta ir į šias slaptas smukles atkreipti valdžios atydą ir pasirūpinti, kad jos būtų panaikintos.

Dar buvo nutarta pasirūpinti, kad ateinantį pavasarį miestas ištaisyty gatves ir šaligatvius ir padaugintų žiburių skaitlių lietuvių gyvenamose vietose. Amerikonai iki šiolei turėjo progą pažinti vietos lietuvių. Augsti miesto valdininkai nekartą dalyvavo lietuvių parengtose iškilmėse. Matydami, kad lietuviai, kurie gyvena Brooklynne (Waterburio dumblyne), patįs nėsirupina savo gyvenimo sąlygų pagerinimu, amerikoni nėsakė reikalingu rūpintis apie svetimą "biznį." Atkreipus draugijai atydą į šį apsirėškimą ir pasidaravus, kaip tikimasi, pasekinės bus naudingos visiems vietos lietuviams. Išnyks bent tas dumblynas, kuriame dabar lietuviai turi gyventi.

Vidugiris.

BIRDSEYE VIEW OF PANAMA-PACIFIC EXPOSITION, SHOWING PART OF SAN FRANCISCO. PHOTO BY CHARLES MULLIN.

VISASVIETINĖ PARODA SAN FRANCISCO.

Reginys Visasvietinės Panamos Parodos, kuri prasidės šio mėnesio 20 d. mieste San Francisco, Cal. Tolumoje matyti paties miesto dalis.

Nors vietos draugijos yra susirūšios kruvon, bet jos neveikia išvieno. Veikimas, kiek jojo esama, yra išsklaidytas. Neveiklumo priežastim, kaip manoma, yra stoka gerų vadovų, inteligentiskėsių žmonių.

SLA. 11 kp. užkvietė Dr. Joną Siupą vasario 15 dienai į čia su prakalbotis, kad atgaivintus užsnuodusį Waterburio kolonijos lietuvių dvasią ir paskatintus prie vienybės ir prie darbo tėvynės labui.

Vadis.

IS SO. OMAHA, NEBR.

Gausi auka Liet. Gelbėjimo Fondan. Vietinis L. G. F. komitetas laikytame savo susirinkime sausio 27 d. vienbalsiai nutarė: pinigų, kurie randasi kasoj pas izdininką p. E. Maslauskienę—\$158.62, išsiųsti Lietuvos Gelbėjimo Fondo izdininkui p. T. Paukščiui per finansų raštininką p. J. O. Sirvydą. Visus tuos pinigus, vardu aukavusiųjų lietuvių, skiriame tikslai į L. G. F. ir pageidaujame, kad mūsų ta auka būtų pasiūsta į Vilnių L. M. D. su tuo tikslu, kad susiepti mūsų brolius lietuvių, nukentėjusių nuo karės, ir apginti nuo bado ir šalčio tuos, kurie yra apleidę savo vietą ir pasilikę be pastogių, o tokie be abejonės, randasi daugybė, ypač Suvalkijoje.

Mes nuosirdžiai trokštame, kad mūsų ta auka nebūtų taip padalyta, kaip kad vienam laikraštyje buvo nurodyta, butent: "skolinti stambiems ukininkams, dirbtuvių švininkams ir dvarponiams, o jie po kelių metų galės tuos pinigus sugrąžinti." Mes manome, kad nepasikalstame prieš visuomenę, išreikšdami savo nuomonę kaslink padalinimo aukų. Nors So. Omaha neperdidelė lietuvių kolonija, bet ji atjaucia vargingą padėjimą mūsų brolių, likusių tėvynėje, ką paliudija šiai gausus aukavimas; dabar išsiuntėme \$158.62, ir ankščias į Tautos Fondą išsiųsta \$100.00; taigi, sudėjęs į vietą, padidaro nemažai pinigų. Bet mes neabejojame tame, kad laikui bėgant gali ir dar iš mūsų kolonijos pasirodyti nemažai aukų.

Dėlei jaucaus oro, žmonių mažai atvyko vakaran. Butų reikėję, rasi, nemažai vakaro rengėjams prikišti, bet išgelbėjo "Birutės" nariai, kurių atvyko apie 50. Visgi kuopai reikės primokėti apie \$5.00. Nežiūrint šio nepasisekimo, kuopai, be abejonės, dirbs toliau ir susilauks "gerų laikų."

Kipsas iš Pakapio.

IS SO. BOSTON, MASS.

"Gabijs" vakarai. Sausio 30 d. muzikos ir dramos dr-ja "Gabijs" Lietuvių salėje statė scenoje "Užburta Kunigaikštė." Kaip solistas, taip ir chorą dirigavo pats kompozitorius M. Petrauskas. Apie patį vaidinimą pasakytina, kad jįsai atlikta gerai. Kai-kurie aktorai silpniau vaidino, bet atleistina, nes trumpas buvo laikas geriau išmokyti. Geriausia vaidino S. E. Vitaitis (Jono rolėje) ir p-lė O. Liutkevičienė (Margaretos rolėje). Choras neatliko nuo vaidintojų ir savo dalį gerai atliko. Įspūdis iš veikalo atlikimo labai geras. Apgailestautina tik, kad publikos

Nuo Redakcijos. Didžios garbos užsitarntauja So. Omahos lietuviai, kad, nežiūrint visos iškiliusios tarp Amerikos lietuvių

audros ir visų kliūčių, kurios pastaruoju laiku kluodo ne vienoje vietoje rimtam ir naudingam darbui, So. Omahos lietuviai įstengė atlikti tokių prakilių darbų ir taip pasekmingai. Tegul šiai darbui būna pavyzdžių kitų kolonijų lietuviams.

Atgaivinta draugija. Neseniai čia tapo atgaivinta draugija "Birutės Dainorių Klubas." Tame daugiausia pasidarbavo p. A. Akromas ir T. Maslauskaitė. Juodu uoliai ragino jaunimą rašyti prie draugijos ir dabar narų skaitlius jau siekia virš 50. Draugijos darbas gražiai eina pirmyn. Iškilą kartais nesusipratimų, bet jie, be abejonės, apsimalsins. Neramieji nariai, kurie dabar neleidžia draugijai eiti pilnai ramiu keliu ir varyti naudingą darbą, ilgai nusišims arba pasijės kotos vietos, kur neramumo troškimas galės būti užgnedintas. "Birutės" gi kelias yra naudingas darbas lietuviams ir kulturali. A. Poškus.

TMD. vakaras. Sausio 30 d. vietinė TMD. 17 kp. turėjo parengusi vakarą nauda nukentėjusių nuo karės. Vakarelio programai atidarė p. K. Laučius, paaiškindamas vakaro tikslą ir ragindamas lietuvių aukauti savo nukentėjusiems nuo karės broliams. Paskui "Birutės" chorui (iš 40 ypatų) padainavus, p. A. Ukulis kalbėjo apie mūsų jaunimą, reikalingumą mokytis savo kalbos ir rašto. Kalbėjo apie TMD. ir ragino priklausyti prie šios apšvieta Amerikos lietuviams nesuaušios draugijos. Po p. Ukelio kalbėjimo "Birutės" choras vėl dainavo. Iš dainų publikai geriausia patiko "Už Giružės Teką Upę." Programą pamargino dar visa eilė deklamacijų.

Programas abelnei pavyko. Tik atsirado vienas triukšmadaris, kuriam svetainė pasirodė tinkama švilpimui vieta. Triukšmadaris buvo tačiau veikiai numalsintas. Tvarkos pridaboti reikėjo šauktis "dėdes su kočeliu."

Dėlei jaucaus oro, žmonių mažai atvyko vakaran. Butų reikėję, rasi, nemažai vakaro rengėjams prikišti, bet išgelbėjo "Birutės" nariai, kurių atvyko apie 50. Visgi kuopai reikės primokėti apie \$5.00. Nežiūrint šio nepasisekimo, kuopai, be abejonės, dirbs toliau ir susilauks "gerų laikų."

Kipsas iš Pakapio.

IS SO. BOSTON, MASS.

"Gabijs" vakarai. Sausio 30 d. muzikos ir dramos dr-ja "Gabijs" Lietuvių salėje statė scenoje "Užburta Kunigaikštė." Kaip solistas, taip ir chorą dirigavo pats kompozitorius M. Petrauskas. Apie patį vaidinimą pasakytina, kad jįsai atlikta gerai. Kai-kurie aktorai silpniau vaidino, bet atleistina, nes trumpas buvo laikas geriau išmokyti. Geriausia vaidino S. E. Vitaitis (Jono rolėje) ir p-lė O. Liutkevičienė (Margaretos rolėje). Choras neatliko nuo vaidintojų ir savo dalį gerai atliko. Įspūdis iš veikalo atlikimo labai geras. Apgailestautina tik, kad publikos

Veikalas gerai suvaidinta. Prie vaidinimo buvo prikurtas deklamacijų ir dainų programėlis. Deklamacijų dalies numerius atliko p-lės S. Rinsevičienė, O. Griniūtė, S. Vasiliauskaitė ir pp. J. Tamašauskas, V. Baziliauskas ir P. Plankis. Deklamacijos pavyko. P-lė E. Smadžiūnaitė padėk lianavo graudų monologą. P-lės B. Davmončiūtė ir O. Griniūtė padainavo dueta, p-lė B. Davmončiūtė padainavo solo. Programą užbaigė Lietuvos Sūnų ir Dukterų Draugystės choras, p. M. Davmontui vadovaujant.

Lietuvos Sūnų ir Dukterų Dr-ja pradėjo sparčiai augti. Prie jos priklauso daug vietos lietuvių jaunimo. Tikimasi, kad šioji draugija greitai laiku taps svarbiausia vietos lietuvių draugija.

Pelnas iš šio vakaro skiriama naudai nukentėjusiems nuo karės.

V. S. D.

IS WORCESTER, MASS.

Vakaras. Nauja parapija. Ketvergė, sausio 28 d., vietinės blaiviniukų kuopos rūpesniu buvo statomas scenoje šėsių aktų veiklas "Tarp Dilegelių Rožės." Vaidinimas nepergeriausiai nusisekė. Kai-kurie nemokėjo savo rolių ir turėjo gaudyti suflerio žodžius. Tarpe aktų buvo deklamacijų, dainavimas apie girtybę ir karę. Pasibaigus vaidinimui, p. Ruseckas sudainavo vieną dainelę, kuri publikai patiko. Ponas Ruseckas turi nelobų balsą, ir jeigu lavinsis ir toliau dainavime, tai galėsime turėti gerą lietuvių dainininką Worcesterj. Žmonių buvo daug, nei sėdynėse visi netilpo. Kaip girdėti, pelno liko apie septyniadesimtis doliarų, kurie skiriama bažnyčios naudai. Pastebėtina, kad mūsų jaunimas su monologiškai beveik nepasirodė.

Nedėlio, sausio 31 d. atsiuvo susirinkimas lietuvių, gyvenančių pietinėje miesto dalyje, dėlai naujos parapijos sutvėrimo.

Susirinkime likos išrinktas komitetas, kuris turi rūpintis gavimu leidimo nuo vyskupo statyti bažnyčią, taipgi aukų rinkimu.

Gegužė.

IS LAWRENCE, MASS.

Jaunimas ir merginos lietuvių. Vietos jaunimas mažai ką rūpinasi apsisvietimu, mažai atboja į tai, kad kuogeriau pažinus savo kalbą, rašybą. Pasitaikius progai atsilankyti į jaunimo rengimus balius, pamatai jaunimą pulkiai pasirėdžius, skaisčiais veidais, gražiai išrodantį. Bet išgirsti jų kalbą,—šiuški, žiauri, o kaip nemandagū! Nenoromis užduodi sau klausimą: ko-el mūsų jaunimas nesimokina būti mandagiu, gerbti save ir kitus? Šokiuose jaunimas lavina kūną. Tas gerai. Bet apie proto lavinimą, tą svarbiausią dalyką, visiškai užmiršta. O šionykščiam jaunimui senai būtų metas pradėti tuom užsiimti.

Mažai ką galima pasakyti ir apie gražiąją lytį. Lietuvių, atvažiuosius iš Lietuvos ir Amerikoje gimusių, čia galima suskaičiuoti į kelis šimtus. Čia ginusios lietuviškos dainiausios ne tikai nemoka lemtai lietuviškai rašyti, bet ir ne kaip lietuviškai kalba. Susipratimas, įdomavimas svarbesniais dalykais prie tokių sąlygų, suprantama yra mažas. Todėl ir daugiau apšviesti lietuviai mažai ką žiuri ir lietuviškas. Kitas vyras kartais norėtų rasti sau žmoną iš tarpo vietos lietuvių. Pasiziūri, pasiziūri, ir mostelia ranka. Svetimaitės gi nenori vesti. Taip ir pasilieka "senu kavalierium." Girdi, "geriau būti nevedusiam."

Vietos lietuviškas reikėtų parodyti, kad dvidešimtam amžiuje jos moka stovėti lygiomis su vyrais.

Ateivis.

IS NEW BRITAIN, CONN.

Kun. Žebrius nušautas. Associated Press telegramas praneša, kad utarninko ryte, vasario 9 d., vietos lietuvių katalikų parapijos klebonijoje rasta klebono kun. Juozo Žebrio kūnas su dviem kulų žaizdomi. Klebono gospadinė, Miss E. Gillman, taip pat rasta negyva. Kunigo kūnas buvo rastas parlorjje, seimyninkės rasta jos kambarjje.

Žmogudystė atrado parapijonai, kurie, nesulaukdami kunigo ateinant prie mišų ir radę klebonijos vienaveiksmis veikalės "Užkėtas Jackus." Vaidinime dalyvavo: p. J. Tamašauskas—Valentas, p-lė F. Stanislavičienė—Agota, p. M. Kerbelis—Jackus, p-lė V. Gudžinskaitė—Barbė, pp. P. Juskevičia—Andriūnas, V. Rusiūlas—Saltyšius.

Vėlionis kunigas buvo 40 metų amžiaus. Kun. Žebrius Amerikoje išgyveno 15 metų.

LAISKAS I REDAKCIJĄ.

Gerbiamoji "Lietuvos" redakcija: "Naujienu" 20-tame numeryje apžvalgos skyriuje pazelgta labai plačiai, be jokių rubežių. Ten pastebėta korespondencija iš So. Omaha, Nebr., tilpusi "Lietuvos" 5-me numeryje, kur buvo parašyta gryna teisybė apie vietinio L. G. F. Draugystės chorą, p. M. Davmontui vadovaujant. "Naujienu" betgi, nepasigailėdamos "grazių" žodžių, pasako: "Tai mat kokį supratimą įskiepia tautininkų spauda tos SLA. 87 kuopos nariams. Ji įkalė jiems į galvas, kad L. S. F., kurį įsteigė Visuotinis Seimas, esąs socialistiškas. Ir štai, jie atina delegato teisę iš vieno įžymiausių savo darbininkų vien užtai, kad jįsai tam fondui pritarė, o jo vieton paskyrė aiškiai partysvišką tautietį." Ir įsikarsčiusios "Naujienu" susunka: "sauraprotystė ir partysviškas fanatizmas, nežinas jokių rubežių!"

Savo šituo apžvalginiu straipsniu "Naujienu" parodė ne tautininkų "sauraprotystę ir partysvišką panatizmą," bet tik priprastą tam laikraščiui mėgimą svaitytis aštriais žodžiais iš savo priešius.

Jeigu p. Genaitis tapo prašalintas, tai pagal uždarbį gavo ir užmokesnį. Du žemiau pažymėti faktai paliudys tai. Kuomet buvo laikytas pirmasai delegatų susirinkimas, vienbalsiai buvo nutarta, kad aukas siųsti į L. S. F. per izd. p. T. Paukštį, ir p. Genaitis, kaipio vietinio fondo komiteto raštininkas, buvo įgaliojtas susizinti su p. T. Paukščiu. Ažutot išpildžius nutarimą, p. Genaitis susirašė su pp. Sidlauskui ir Gugui. Tai jau čia vienas žingsnis į šalį. Štai ir antras. Kuomet SLA. 87 kuopa savo mėnesiniam susirinkime užklaus delegatų, kokios paseknės gauta iki tam laikui jų veikimo, tai p. Genaitis pranešė, kad visas gerai eina. Bet p. Geneviciene perspėjo susirinkimą, kad jau "mūsų veikimas klysta į šalį." Tuomet kuopa nutarė, kad pinigai būtų siųsti ne kitaip, kaip tikslai per T. Paukštį. Gi p. Genaitis šaukė, kad jis esąs tam priešinąs ir per p. T. Paukštį aukų esą negalima siųsti. Kuopa, gerai žinodama, kad p. T. Paukštis yra atsakantis žmogus ir kad p. Genaitis netinka kuopos nutarimui pildyti, nutarė p. Genaitį prašalinti, o jo vieton išrinkti antrą. Tas ir liko padaryta. Manytina, kad užteks ir šių dviejų faktų, kurie paaiškina p. Genaitio prašalinimo priežastį. Taipogi manytina, kad gerbiamasis "Naujienu" redakcijai nėra ko kistis į mūsų vietinius reikalus.

Jeigu pas mus iškilą kokių nors tarpasavinių nesusipratimų, tai mes mokėsime juos patįs sutvarkyti arba kreipsimės į ten, kur reikės. Dėlei mūsų vietinių reikalų rašinėti istisus straipsnius ir korespondencijas iš mūsų kampelio apibendrinti iki visos tautininkų spaudos "skiepjamam supratimo,"—rods, yra labai keista.

Prie progos paminėtina, kad gerbiamoji So. Omahos lietuvių visuomenė savo simpatijomis stovi p. T. Paukščio pusėje.

SLA. 87 kp. koresp.

AMBASADORIAUS PRAŠYMAS BE PASEKMIŲ.

Suvenytų Valstijų ambasadorius Petrograde kreipėsi į Rusijos valdžią su prašymu leisti amerikoniškiems misijonieriams iš Charbino atsilankyti su pagelba stovyklose vokiečių ir austrų nelaisvių, Rusijos valdžios Sibiran išsiųstų. Gavio vienok atsakymą, jog nelaisvius pagalbą gali but suteikiama tik per rankas Rusijos valdžios. Amerikoniki misijonieriai todėl negali but prileisti prie nelaisvių.

MĖGINTA IŠGRIAUTI TILTA.

Mėginta išgriauti geležinkelio tiltą per upę St. Croix, tveriantį rubežių tarp Maine valstijos ir Karados. Niekdarys sumintas. Yra tai vokiškas oficerius Horn. Jis sako, kad tokiu būdu norėjo apsuokinti gabenimą ginklų iš Suvenytų Valstijų Anglijon. Kanados valdžia nuo Suvenytų Valstijų pareikalavo išdavimo Horno.

NUO REDAKCIJOS

Via laikraščiai stūdomi rankraščiai turi būti pažymėti autorius parašu ir adresu. Pastrašyti patenkinami turi paduoti. Redakcijos žiniai, ir savo tikslą vardą.

Redakcija pasilekia sau teisę atsisakyti jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščius rankraščius Redakcija, pareikla, gražina autorui atgal jo lėšomis.

Redakcija visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Pavyzdys, kaip elgtis. Daug kartų buvo sakyta, kad Lietuvos lietuviai yra pralenkę Amerikos lietuvius. Taisi dar kartą pasirodė, suskilus kankinių šelpimo darbu Lietuvoje. Kuomet pas mus tasai skilimas įvyko, tai pakilo didžiausia audra, kurios viena žymiausių ypatybių buvo išnykimas mažiausios tolerancijos savo priešams. Kitas sriovės ir jų darbus stengiasi kaip galint daugiau nužeminti. Pakilusios ginciuose ir pestynėse buvo užmirus, kad kiti žmonės gali turėti kitoniskias nuomones ir kitoniskai elgtis.

Užjūrio lietuviai, bent kai kurie, pasirodė visa galva augštesni už Amerikos lietuvius. Štai adv. Leonas rašo Dr. Šliupui aukų rinkimo ir Lietuvos karės kankinių šelpimo reikale. Adv. Leonas laikosi vienos frakcijos Lietuvoje. Sulyginkime jo laišką su tuom, kaip pas Amerikos lietuvius kalbama apie kitonisko plauko žmones.

Štai adv. Leono laiškas, kaip jisai pasirodė pareitos savaitės "Tėvynėje":

Gerbiamas!

"Tamstos laišką aš gavau. Atsakau. Lietuvių Mokslo Draugija negali užsiimti nukentėjusių dėl karės šelpimu. Jei ji gaus tam tikslui aukų, tai turės jas duoti kitiems. Bet kam? Dabar Vilniuje veikia tam tikra organizacija (įregistruota), vardu "Lietuvių Draugija nukentėjusiems dėl karės šelpiti." Draugijos veikiančių organų yra komitetas iš 15 narių ir 2-ju kandidatų. Komitete yra šie asmenys: pirmininkas—Valstybės Dumas atstovas p. M. Yčas, vice-pirmininkas—kun. Kukta ir juristas p. A. Smetona ("Vairo" redaktorius), sekretoriai—kun. Dogelis ir juristas p. S. Šilinas, išdėtininkas—prisiėkusių advokatas p. Kymantas ir paprastais nariais—p. E. Vileišnė ir p. d-ras J. Basanavičius (Mokslo Draugijos pirmininkas), kun. Jekavevičia, prisiekusių advokatas P. Leonas, dvarininkas D. Malinoviš, inžinierius J. Mašiotas, kun. Alšauskis ("Saulės" draugijos pirmininkas) ir A. Zmuidzinavičius (Dailės draugijos pirmininkas). Komiteto nariu buvo dar išrinktas prisiekusių advokatas p. A. Janulaitis, bet jis greitai laiku iš komiteto išėjo ir to vietos iš kandidatų įėjo d-ras J. Basanavičius. Išėjus p. Janulaitį iš komiteto, jame nėra taip vadinamųjų "kariųjų".

"Neįvykus santarpei tarp dešiniųjų ir kariųjų, toks buvo rinkimo rezultatas visuotinai susirinkime. Dabar kairieji paskelbė per "Liet. Žinias" neįsitikejimą komitetui dėlto, kad jame nėra kai kurių žymių sriovių atstovų. Kaip kairieji toliau veiks šiame reikale, dar nežinau, nepasiskelbė. Kad Amerikos visuomenės dėlei minties sriovių įvairumo įsteigė kelis fondus aukoms rinkti, tai nieko. Jūs, broliai, tik ašaukite, tik rinkite ir siųskite čion aukas. Tas aukų rinkimo budas bus geresnis, kuris labiausiai paragis visuomenę aukauti. Mėgiamojo asmens žodis maloniaus pildomas, jo patarimas noriaus klausomas. Aukų rinkimas tarp savo vieniščių daugiaus laimės, ne kaip svetimas.

Kas kita čion, Lietuvoje.—Čion reikia ne tik rinkti aukas, bet ir jas dalinti, jomis šelpiti.—Čion labdarybės veikimo pasidalinimas sulyg "sriovių" gali turėti blogas pasekmes. Pavyzdys. Kokiam nors bažnytkaimyje reikia įsteigti valgyklą, užtenka vienos valgyklos. Jeigu ten ims stiegti po valgyklą kiekviena "sriovė", tai gali atsitikti, kad valgydinti nebus už ką; nebus lėšų sriubai pagaminti. Taigi čionai, šelpimo vietoje, reikalinga įiegi ir lėšų koncentracija. Bet jeigu šioji negalės įvykti, tai kad ir mažes-

nės bus šelpimo pasekmės, bet vis jįs Am. gyvenimas privers rasti galimai pasekmėmsio vėliu būdą. Bus vietų, kur įvairios sriovės turės ką šelpiti ir visgi vienok nesuaps. Vietomis gi savinai įvyks veikimo pasidalinimas: kur ankščiau, duokim sau, įsteigs valdyklą dešinię, ten nėsieis kairieji, ir adverniai.

Aš, budamas įiegi ir lėšų koncentracijos šalininku ir linkėdamas, kad viršįvardinta draugija šelpis, sulyg ištekliaus, visus nukentėjusius dėl karės, nepaisydama jų tikybės ir kitų pažiūrų,—kviečiu broliaus-amerikiečius, Amerikoje gyvenančius, siųsti aukus jos komitetui (Vilnius, Jurgio prospektas N 19—1). Tiegi, kurie nenorės siųsti įvardyti draugijai, tesučičia tam, kam įiegi TIKIAI TERENKA IR TE-SIUNČIA! Badas ir šaltis duoda save pažinti.

Juo ilgiau trauksis karė, juo šelpimo reikalas eis didyn. Lai-kui bėgant, šelpimo reikalas ir tų dalis, kurie dabar dar patįs kitus šelpia. Taigi aukų rinkimas privalo būti organizuotas nuolatinis ir ilgam laikui.

P. LEONAS.

Nežiūrint susiskaldymo, čia neužmirštama svarbiausias reikalas. Tėvynė vaitojo baisyneose supuliuose, ir sulyginant su tuom, visai kas kita yra tik antrašėlis svarbos apsirėikimais. Nėra tų užsiūdinėjimų ir kaltės metimo ant kitų, kas pas mus vėrtio paprastu dalyku.

Kuomet Lietuvoje reikalinga kuodaugiau pašelpos, pas mus pešynės didinama. Išvelkama Lietuvos veikėjai scenon, priridinėjama jų niekingumas, neįsitikimamas.

Apie tai galima ginčytis. Tačiau ne dabar laikas. Tai visa, kas pastaruoju laiku pradėta rašyti kai kuriuose laikraščiuose, atsiėks neabejotamai vieno tikslo: renzistikejimas fondais, kuris pasirodė, kilus poseiminiam ginčiam, padidės, ir šale to sumaižės aukų plaukimas naudai nukentėjusiems nuo karės. Tuli straipsniai pasirodė labai nelaiku, ir redaktorai, talpindami juos dabar, elgiasi, mūsų nuomone, labai netaktinai. Ne laikas dabar tai daryti.

Kodėl lietuviai eina pas svetintaučius? Praeitame "Lietuvos" numeryje buvo nurodytas pavyzdys lietuvų, einančių pas svetintaučius dirbti. Nurodytasai pavyzdys nėra pavieniu atsitikimu. Pasivėlgus aplinkui, galima būtų suskaičiuoti daug panašių pasitraukimų iš lietuvių į svetintaučių tarpą. Kartais atsitinka tai su dideliu gabumu asmenimis, kurie galėtų būti puošmu lietuviams vienoje ar kitoje mokslo ar meno šakoje.

Tasai pasitraukimas iš lietuvių tarpo turi savas tam tikras priežastis. Galima būtų, žinoma, suversti visą kaltę ant tų pačių, kurie atsiėkia nuo lietuvių, įvadinti tokius "išgamonis" arba panašiai, ir atliktas kriukis. Tačiau tuom nei mažumėle nepirslinsime prie klausimo išrisimo. Tiktai priežastim gali būti suslyginamas lietuvių ir kitų tautų kultūrinis stovis. Neuzginčytiems faktas, kad net antrašėlis tauta, kaip lenkai, toli pralenkia mus, lietuvius, taip savo literatūra, taip mokslo vyrų skaitlumu, taip abelnei augštesniu kultūros stoviu, platesniu gyvenimo apymiu. Tenai didesnė dirva, kurioje dirbant galima busi atnešti daugiau naudos. Tenai nuveiktas darbas pasieks daugiau žmonių, greičiau užsitarnaus pripažinimo. Su panašiu protavimu sunku ginčytis, ir galop tas būtų visai veltų. Jeigu žmogus nori platesnės dirvos, negu kad keli milijonai lietuvių suteikia, tai, žinoma, jo nesulaikys.

Tačiau, manytina, tarp tų pasitraukiančių iš lietuvių tarpo yra nemaža tokių, kuriems ir tarp lietuvių užtektų dirvos ir kurie prie kitokių aplinkybių liktųsi lietuviams dirbti. Lietuvių gyvenimo aplinkybės, tokios netikšimos ypač čia Švietenyose Valstijose, yra priežastim, kuri gali išguiti iš lietuvių tarpo ne vieną gabesnių asmenį. Žmogus ir jo darbai pas mus saikuojama ne pagal jų tikrą vertybę, bet sulyg to nelaimingo siaurinio partyviško kurpalians. Kad žmogus ir geriausius norus tu negalės įvykti, tai kad ir mažes-

LIETUVIAI! REMKITE LIETUVOS GELBĖJIMO IR AUTONOMIJOS FONDA

Aukus siųskite šioiu būdu: Money Order, Čekius ir t.t. išrašykite vardu T. Pauksčio, Pittston, Pa., ir pasiųskite J. O. Širvydai, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

kokiam nors darbu, kad jisai vartytų tikrai naudingą darbą,—tas viskas pas mus, Amerikos lietuvius, nieko nereikia. Į tą viską žiūrime per siaurus partyviškojo fanatizmo akinius. Žmogus ir jo nuopelnai saikuojama sulyg jo prigulėjimo prie vienos arba kitos partijos, ar sriovės. Visa, išskiriant šį partyzantiskumą, žmogaus apvertinime yra antrašėlis veiksniai. Paprastu apsirėikimu yra pas mus pasidėkavoti už darbą, prie kurio dėkavojantis nei pristelėtu nepriėdė ir su kuriuo jisai nieko bendro neturi, kokiū nors šlykščių straipsnių, korespondencijų, kame patįs žmogus ir jo darbas su purvais sumaišoma. Pas mus visuomet rasis laikraščiu, kurio, "žodžio laisvės" vardan, patalpins nors ir šlykščiausį šlamštą. Dažnai abijauojama, apšmežiama žmogus, kuriai yra tikslai tuom laiku, kad prisilaiko tam tikrų pažiūrų, kitoniskų negu štai vienam ar kitam patinka. Patsai darbas gali būti ir naudingas, bet kadangi darbo vykintojų yra "ano logerio" žmogus, tai nėra jam jokio kredito. Dar kad tik nebūtų to "kredito." Bet, kaip minėta, gaunama dažnai gera gniušta purvų. Tulos mūsų spaudos dalies padarumo jausmas yra ant tiek atšpės, kad be mažiausios rupesties išvelkama žmogaus pavardė viešumon, apspjaudoma, apbijauojama, su durbulu sumaišoma. Žodžio at-sargumo, asmens pagarbos pas mus visiškai nėra. Dažnai žmogus bijosi viešai pasirodyti, nes žino, kad jam gresia, atleiskit už išsireikimą, pamazgy kibiras, "Judosius," "veidmainius," "fari-zejus," "mulkintojus," "besarmatis" ir t.t. ir t.t.—tai vis žodžiai, kuriais kai kurie laikraščiai lengviausia širdim svaidosi. Žodžiai, kurių pas svetintaučius sunku ir privatiskame gyvenime užtikti, pas lietuvių inėjo viešan kasdieniu vartojimu.

Su principais pas mus beveik visai nekojama. Pirmoje vietos stovi ypatos. Principai užmirstami, ir stengiamasi kaip galint daugiau apjuodinti, išniekinti ypatas. Svarsnis žmogus bijosi pas mus pasirodyti viešai. Ir tar-tum stengiamasi, kad nepasirodytų. Žinoma, prie tokių aplinkybių negalima stebėtis, jei lietu-viai bėga iš lietuvių tarpo. Kol nebus užmirsti dabartinieji budai kovos su priešinin-kais; kol nebus atsižadėta dabartinio siaurinio partyzantiskumo plačioje visuomenės dirvoje; kol nebus išmokta gerbti asmuo ir teisingai spręsti jo darbas,—tol neturi Amerikos lietuviai teisės mesti akmeniu į tuos, kurie eina pas svetimus.

Taktikos klausimas. Paprastai partijose viešpatuoja tam tikra disciplina. Viena pamatinių tų disciplinų taisyklių yra tame, kad partijos narys negali eiti pagalbon kitai, priešingai partijai.

Tas pats ir kaslik sriovių. Ir čia reikalingas laikymasis savo sriovės, ypač einant kovai, lenktynėms ar panašiai. Amerikos lietuvių didžiosios sriovės turi kiekviena savo fondą nukentėjusiems nuo karės šelpiti. Kaip mums rodosi, kiekvienas privale-tų, neužkirsdamas kelio kitų fon-dų darbininkams, prisilaikyti savo fondo ir jam darbuotis. Ir todėl labai stebina mus kai kurių žmonių mūsų visuomenėje asmenų ėjimas agituoti už kitus fondus, tuom tarpu kaip darbininkų prie savo fondo dar yra permažai.

Lietuviškas laikraštis Petrograde. "Saltiesis" praneša, kad Petrograde žadas eiti naujas lietuvių laikraštis "Petrapilio Balsas." Naujajį laikraštį leisda Dr. Alekna, p. M. Yčas ir inž. Šliogeris.

A. J. Zimontas, D. D. S.

DANTIS.

(Paskaita, skaityta Chicagoje.)

Skaitydami istoriją, randame, kad apie dantis nusiimanta jau gilioje senovėje. Visais šimtmečiais prieš Kristų žmonės jau turėjo šiokių-tokių dentisteriją, mokslą apie dantis ir jų gydymą. Chiniečių Medicinos istorijoje, hygie-nos skyrinyje, randame šioias-tokias taisykles apie dantų užlaikymą. Etruskai, Foinikai keliais šimtais metų prieš Kristų turėjo jau tam tikrus metodus dantų taisymui. Tėbų piramidose, Egipte, atrastose egiptėnų mumijose užtinkama jau net idėti dantis.

Civilizacijai vis klijant augstyn, matomai, nei dentisterijos nenorėta pasilikti užpakalyje. Šį patvirtinimą mes galime rasti pas romėnus. Kadangi jų civilizacija buvo augščiaus pakilus, tai ir dentisterija pas juos buvo toliau nu-zengus; tarp Romos Dvyliktos Taisyklių randame vieną, kur apie numirėlių palaidojimą pasakyta taip: "Negaline numirėlio laidoti su daugiau kaip trimi eilomis rubų; fletininkų (muzikų) negaline turėti daugiau kaip dešimtį. Negalina numirėlio laidoti papuosto aukso, bet jei velionio dantis yra apdėti aukso, tai toksai aukso turi pasilikti dantyse nejudintais."

Šitas padavadijimas rodo, kad anuose sentuose laikuose ne tik žinota dantų svarbą, bet jau ir dentisterijos būta išsivysčiusios iki nežemo laipsnio.

Bet puoliau visai senovės civilizacijai, puolė ir dentisterijos mokslas. Taip vadinamos Tamsiosios Gadyinės net iki penkioliktam ar šešioliktam šimtmečiui apie dantų užlaikymą nerandame nieko mi-gi, nebeat vienuoliai vienuolyne-muose gal užsiminėjo dentisterija kaip ir kitomis mokslo šakomis. Šitai, Sv. Apolonia, kuri dabar yra katalikų laikoma dantų globėja, reginai, vienuolyne užsiminėjo dantų gydymu. Romoje yra jos paveikslas, kuris nuteptas labai senai ir parodo ją mergina su išskė-ta dešine ranka, kurioje ji laiko reples ir jose suspausta žmogaus

terijoms veistis. Viršutinis danties sluognis, emalija, bakterijoms nereikalinga, nes joje yra didelė dalis neorganinės medžiagos. Joms reikalinga tik organinė danties dalis, kuri yra po emalija. Todėl bakterijos, pradėjusios veistis ant danties paviršiaus užsilikusiam maisto gabalėlyje, pirmiausiai pa-gamina rūgštį, vadinamą *Acidi Lactis*. Šita rūgštis eđa emaliją ir padaro kelių bakterijoms danties vidun. Kuomet emalija yra užtek-tinai rūgšties nuėsta, bakterijos pradeda graužtis danties vidun, prie geresnių sluogsnų, cemento ir danties, o išardžiusios tuos, ver-žiasi prie danties nervo. Tuomet dantis pradeda skaudėti, ir jį savi-ninkui padaroma daug nemaloni-mo.

Su mūsų dantim atsitinka tas pats, ką ir su ukininko pasėtu gru-du, iš kurio jis nori daug grūdų sulaukti. Šituos tikslus jis savo dir-tuvą užtrėšia, aparia, išakėja, sumaišydams mėsą su žemėmis ir pa-darydamas dirvą purią, kad sau-lės spinduliai galėtų per ją pereiti ir suteikti jai gana šilumos, reika-lingos grudo dauginimui ir užlai-kymui visur vienodos drėgnumos. Šitai surengs dirvą, jis pasėja jon grūdus. Bakterijos, budamos veiklame stovyje, smarkiai prade-da veikti, fermentuoti, dėti grūdą chemiskai į atskirus gaivalus:

Schitzragaminę rugštį (HNO3), *Fosforinę rugštį* (H3PO4), *Anglia-gaminę rugštį* (CO2) ir *Vandenį* (H2O). Taip bakterijos betriu-siant, ukininkas sulaukia gerų javų. Mūsų burna bakterijoms taip pat esti gera dirva, jei joje liekasi maisto gabalėlių, kuriuose jos gali plėtotis ir veistis, mums dantų ne-užlaikant svariai. Kada maisto ga-balėliai pasilieka tarp dantų, tai su dantimis atsitinka tas pats, ką ir su ukininko grūdais su tuo tik skirtumu, kad ukininkas sulau-kia pagedaujamo sau užderėjimo, o žmogus su nešvariai užlaikomais dantimis sulaukia dantų gelimo.

Jei burnoje nėra tinkamų sąlygų bakterijų besilpėtojimui, jei burna ir dantis užlaikoma švariai,—bak-terijos, ir budamos burnoje, negali pradėti dantų gadinti. Pas žmogų burnoje visuomet galime rasti bak-terijų, bet jos nėra veiklios tol, kol burna yra švariai užlaikoma. Kitaip sakant, mūsų dantis toliai esti sveiki, kol mes juos švariai už-laikome.

Todėl, didžiausia dantų kirmėji-mo priežastis tai nešvarumas. Yra ir daug kitų priežasčių dantų puvi-mui, bet nešvarumas atveria vi-sas kitas priežastis. Tarp kitų prie-žasčių galima paminėti nenatūralų maistą, kuris neduoda dantims ga-na išsimankstymo. Yra patirta, kad dantis, taip kaip ir kiti žmo-gaus kūno organai, savo sveikatai reikalauja išsimankstymo, o pa-prastai vartojamas dabartinis mai-stas beveik jokio krantymo nereika-lauja, ir todėl dantis vis eina silp-nyn. Senų gadyinių žmogui, kada jis, nepažindamas ugnies, bu-vo priverstas maiti žalia mėsa, ir augmenų šaknimis, reikėjo smagiai krantyti, ir todėl jo dantis buvo daug tvirtesni negu šios dienos žmogaus. Yra pastebėta, kad juo civilizacija kija augščiau, juo žmonių dantis eina silpyn.

Toliau, viena didžiųjų priežas-tių dantų blogumui yra paveldė-jystė. Jei dantis buvo blogi pa-tėva ar motina, tai ir vaikų dantis negali būti stiprūs ir sveiki. To-kiu būdu gauname tris priežastis, dėl kurių mūsų dantis kirmija:

1. Nešvarumas.
2. Neganėtinas dantų išganė-stymas.
3. Paveldėjystė.
Apie kitas dantų nesveikumo priežastis čia neminėsiu, nes no-riau skaitytojo duoda atkreipti ypa-tingai į šitas tris svarbiausias prie-žastis.

Sveikas Maistas Dantims.

Maistas, turįs savyje apšiai ang-liagiminių ir kalkinių druskų, yra dantims sveikas; pvz., kviečiai, ru-giai, avizos ir miežiai dantims, ir net visam žmogaus organizmui, yra labai sveika. Viršutinis kviečio sluogsnis yra labai naudingas virš-kinimo aigai, o antru du sluog-sniu labai turtingu fosfatais, iš ku-rių pasidaro kaulas ir ypatingai dantis. Beveik tą patį galima pa-sakyti apie rugius, avizos ir kitus grūdus. Tas gali mums išaiškin-ti, kodėl Lietuvoje žmonės dan-tis netaip kirmija, kaip Amerikoje. Ten kaimuose žmonės valgo natū-ralų ir sveiką maistą—gerą duoną

ir grynų ruginių miltų ir kitus tam panašius valgius: su kviečių mil-tais sutaisyta šviežius viršus, kiau-sinuis, pieną,—vis tai labai tinkami žmogui maistai. Mėsa yra neblo-gas maistas, bet ji labai kenčia-dintims, jei pavalgius neįsmazgoja-ma burnos ir dantų, nes nuo mės-os ypatingai daug užsilieka tarp dantų. Čion Amerikoje, regis, ne-blogas maistas yra aviziniai miltai. Visokie prievalgiai, kurie yra gar-dys savo saldumu, anapolt nėra to-kišais gerais maistais, kaip prastai sutaisytieji. Juo mes daugiaus artintumės prie natūralio maisto, juo mes butume sveikesni. Da-lartinis žmonių maistas yra taip sutaisomas, kad pats tirtų burnoje jokio krantymo. Bet gamta už juos taisyklių peržengimą dar nie-kam nėra dovanojusi; nedovanoja ji nei žmogui už jo nevatojimą savo dantų. Dantis yra krantynui, ir mes, nevartodami jų, dažnai lieka-m bedandniais nei pusė amžius ne-sulaukę.

Užlaikyti dantis kuoliaugiausiai seksis, užlaikant juos švariai.

Jei skauda dantį, kuris yra iš-puvis, bijosi šalto ir karšto, nega-lėdamas dentisto pasiekti, gaut ap-tiekioje vaistų pagal šią receptą:

Ess. Menthae ½ dram.
Chloral hydrate } 1 dram each.
Camphore }
Morphine 2 grains.

Suvalgyk šmočiuką vatos ir idėk skaudamam danties vidun, jei išpu-ves, ar ant danties, jei nėra skylės.

Jei nenustoja skaudėję, pakartok tai kelis kartus; neperstojant skau-dėti po kelių kartų dėjimo lašų, eik pas dentistą, nes tasyk tik jis gali pagelbėti.

Jei smegenis aplink dantis yra sutinę ir juos skauda, vienas ar daugiau dantų iškilę ir skauda yra dantis suleisti, negalėdamas nueiti pas dentistą, gaut vaistų pagal šią receptą:

Tr. Aconiti,
Tr. Canab. Indica,
Tr. Benzoin Comp., 1 dram each.

Suvalgyk vatos šmočiuką ir brau-kyk skaudamas smegenis kas 15 minučių. Braukdamas smegenis, saugokis paliesti burnos paviršių, nes oda pajuduos tūlam laikui. Iš viršaus dėk pašildytą, vilnonį daigtą prie žando, o jei nepereina, eik pas dentistą.

Garsus Oxfordo Universiteto profesorius, Dr. Osler, apie dantis yra pasakęs šitai:

"Jei manęs kas paklaustų, kas daugiaus žmonių išaikina, dantis ar alkoholis, tai aš pasakytčiau, kad dantis."

KARĖ IR MAISTAS EUROPOJ.

Juo ilgiau užsitraukia milžiniškosios karės Europoj, juo labiau visas jos tautos apima baimė, kad nepritrunktų maisto, nes dauguma Europos tautų, ne vien ka-rė vedančios, žmonių maistui tu-ri grūdus ir mėsą iš svetur ga-benti, o karė trukodo privežimą. Italijoj dėl duonos brangumo ir jos stokos žmonės kėlė ir kelia riaušes. Sveicarija žada net su-laužyti neutrališkumą ir karėn išsikšti, jeigu bus trukdomas iš svetur gabenimas maisto produk-tų. Dėl duonos trūkumo ir bran-gumo žmonės kelia riaušes Aus-trijoj ir Vengrijoj, nors taikos laike ji turėdavo net atliekamų duonos ir jos kaimynams gale-da-vo suteikti; dabar gi, nors val-džia garsina, jog turi duonos ga-na iki pjutei, bet turbūt yra ki-tai, nes jai reikia duonų rupin-ti ir Vokietijai, kuri tapo atskir-ta nuo duonų rupinančių kraštų: Vokietijos valdžia priversta liko-si maisto produktus, mėsą, gru-dus, miltus, kaip apgultose tvir-tovėse, sumažintomis porcijomis dalinti žmonėms; juo ilgiau už-tiraukia karė, juo su maistu vokiečiams bus blogiau.

Francuzijai prie gero užderė-jimo loenos duonos pakakdavo, bet kad karė kilo, kada laukų vaisiai nebavo nuvalyti, bulvių daugua-ma liko lankuose, todėl ir fran-cuzai duoną turės iš svetur ga-benti. Gerai dar, kad jų ir ang-lių laivynai yra druti, tai vo-kiečiai duonos privežimo sulai-kyt negalės.

Blogiausiai su maistu stovi Anglija. Santaikos laike dalį rei-ka-lavimo uždengdavo jos valdy-bos—Australija, Indijos ir Egiptas; bet ir to nepakakdavo; duo-ną ji gabendavo net iš tų kraštų, su kuriais dabar kariauja ir, ži-riona, iš ten dabar maisto ne-gaus. Š Vokietijos vien Ang-lija parsigabendavo paprastai ga-

ra daug javų. 1913 m. Vokietij iš Vokietijos išsivežta Angli-jon 1,080,656 centneriai, avizų 3,442,300 centn., rugių 68,800 centn., miežių 356,600 centn., pu-pų 49,450 centn., žirnių 313,980 centn., bulvių 2,309,057 centneriai, avizinų miltų 50,195 centneriai. Iš Vokietijos Anglija parsigabendavo daugiaus dar-žovių. Iš Rusijos, iš kur dabar Anglijon nelengva privežti, ji parsigabendavo javų dar daugiau: kviečių 5,014,000 cent., iš Tur-kijos, iš kur dabar negaus, 2,232,000 cent., iš Rumanijos—1,338,000 cent. Apkritai, apart savo kolonijų, Anglija iš svetur prieš karę turėdavo kasmetai parsigabenti: kviečių 6,905,000 cent., miežių 10,917,000 cent., avizų 7,012,000 cent., bulvių 7,775,000 cent.

Kad dėl karės turės pabrangti valgio produktai, tą pranašauja ir Suvenytų Valstijų prezidentas Wilson, bet kad pabranginui už akių užbėgti, jis turi vieną pata-rimą, taip kaip ir Anglijos Zem-dirbystės ministerija, kad zem-dirbiai rupintųsi čedyti ir pakel-ti zemdirbystę, kuri lygiai Ang-lijoj, kaip ir Amerikoje stovi žemiau negu vakarinė Europoj. Bet su viena is metais zemdir-bystė nepasiseks, o kol ji bus ga-lima pakelti ir karė pasibaigs, o po kare ir Rusijoj gal zemdir-bystė pakils, jeigu tik valdžia ru-pinsis ją pakelti. Tasyk gal Rusija galės ne vienai Europos tautai maistą parupinti. Jei nesena, kol jos vietą užėmė Ame-rika, ji rupino maistą Vokietijai, ji uždengdavo ir Francuzijos neprieteklių.

PANISKA BAIMĖ.

Paniska baimė yra tokia, ko-kia apima, rodos be tikros prie-žasties, pulkų žmonių. Baimė to-kią yra užkrečiama; apima ji kar-tais čielas kariuomenės dalis laike mušų, be tikros priežasties. To-kios baimės apimti kareiviai, čie-li jų batalijonai, net regimentai, persigandę, meta ginklus ir pul-kais pasiduoda priešui, arba, kaip akis išdege, nežinodami kur, bėga nuo musio lauko, nors priešų kulkos į bėgančius pataliko greičiau, negu į besiginančius. Apie kariuomenės, paniskos baimės apimtas, netruksta aprašymų ir iš-torijoj daugelio karių nuo se-niausiu laikų. Paniska baimė apima kareivius taip netikėtai ir umai, kad greikai manė, jog ja ant žmonių pulkų užleizla pie-menų dievaitis Pan, nuo kurio ir jos vardas paėma. Greikai manė, kad dievas Pan, netikėtu suklykimu naktįj piemenis už-krešdavo paniską baimę.

Grekių istorijoj paminėta, jog prieš mūsų prie Maratono, kada atėniečiai pasiautė bėgung Fidi-pusio Sparton prašyti pagalbos, jam užstoję kelią dievas Pan ir apreiškė, jog laike musio jis grekių priešams įvays tokią bai-mę, kad jie pabėgs nuo musio lauko ir greikai mūsų laimės. Kada ištiko nuo musio lauko persai pabėgo, greikai pasivėntė dievui Pan vieną urvą ir ten jam garbė atidavė.

Karių istorijoj paminėta apie daugelį atsitikimų, kuomet laike musio kareivius apėmė paniska baimė ir jie silpnėsiu priešų ta-po įveikti, nuo jų pabėgo. To-kią paniską baimę, apėmusi kai-reivius, kartais išnyksta greitai, bet buva atsitikimai, kad ji ilgai laikosi ir toki kareiviai į musius vėl eiti negali, todėl karvedžiai tokius kuoliuosius šalin stūnia, kad jie neuzkrėstų paniską bai-mę visos kariuomenės.

Po mušui prie Friedlando, kur Napoleonas sumušė Prusų kariu-menę ir ji išbėgiojo į visus kraš-tus, kareivius apėmė tokia bai-mė, kad čielos kareivių divizionų bėgo nuo zylojančių galvių ban-dų, arba nuo perėjusių rubežių Liėnmos arklių piemenų, viską palikdami. Paprastai panikos apimti žmonės patįs nežino, kas juos išgązdino ir ko jie bijosi. Panika vienok dažniausia apima išalkusius ir palisusius kareivius.

Panika apima ne tik kareivius, ne tik žmones, bet ir žvėris: ji kalavimo uždengdavo jos valdy-bos—Australija, Indijos ir Egiptas; bet ir to nepakakdavo; duo-ną ji gabendavo net iš tų kraštų, su kuriais dabar kariauja ir, ži-riona, iš ten dabar maisto ne-gaus. Š Vokietijos vien Ang-lija parsigabendavo paprastai ga-

PRANAS BAJORAS.

BAISUOLIS.

(Pagal E. Čirikovo Volsėbnik.)

(Užbaiga.)

Sutemo namuose. Vieton aiškių, gražių ir puikių languose šviečiančių žiburėlių, tik-ką, tik-ką spingsojo mažutės, geltonos žvakės švieselės.

Visa Jonuko šeima, susirinkusi valgomojo prie tik-ką žibantių vaskinės žvakutės, su nusiminimu ir baimės žiūrėjo tamsun salionan, iš kur kaip negyveliai stovėjo užsimastyme ir nuliudine kedės, divonai, pianai,—visa nustebė-nusigandę. Iš viralinės gi girdėjos baisios naujienos. Tarnai iš viralinės kas minutą su teikdinejo net neįtikėtina žinia:

— Sako, kad ir vandens greit nebus!...
— Kalbėjo, kad ir muniurėlių nelaidos!...
— Mėsos rydieniai nebus... Dar jeigu savaite taip palaikys, tai mieste badas iškils!...

Jonukas plačiai išplėstomis akimis klausėsi jų stebėtinų naujienų, kuriose darbininkas vaidinosi svarbiausiai ten veikiančių asmenimi. Kiek Jonukas negalvojo, nemislinio—jam darbininkas vaidinosi kaipo baisuolis, viską galįs padaryti žmogus, vardu kurio būtų galima išsukti stebuklingą Aladino lamputę.

Jis, darbininkas, viską gal padaryti, viskas priklauso nuo šio baisuolio darbininko. Jis užsimanys—traukiniai ima bėgti ir parvė tėveli; užsimanys—ir plykstelės elektros ir kambariye bus kaip prie saulutės šviesos; užsimanys—duos šiltų pyragaičių; išeis laikraščiai, pasidarys visur liuos-smagui! Na, o jeigu užsimanys, tai ir vanduo paliaus rymomis betekėjes ir nebus galima nei išsprauti, nei arbatos kur gaut išsigerti... Nieko, o nieko nesibijo!... Baisuolis!

Jonukas dar daugiau darbininko galingume persitikrino, kuomet praslinkus dviem savaitėm, tiek stebukly atsitiko: pradėjo bėgti traukiniai, sužibėjo kambariuse elektros lamputės ir gatvėse pasipylė maloni šviesa, atnešė laikraščius, laiškų ir prie arbatos padarė šiltų pyragaičių... Ir tėvelis parvažiavo... Kiek džiaugsmo išysk!... Paskui, Jonukas su tėvu, važinėjo gatvėmis ir matė, kaip baisuoliai-darbininkai linksmiais buriu, plėvesuojančiomis vėliavomis ir balsais dainuodami linksmą liuosybę daigą vaikščiojo gatvėmis. Dabar niekas jų jau neturėjo tiesos vaikyti, ir jie nieko jau visiškai nesibijojo. Dabar Jonuką dar labiau kė-zas traukė gatvėn, bet motina neleido leido jo vieno.

— Motin! Mamyte! Štai vėl gatvėmis vaikščioja baisuoliai-darbininkai!... Leisk, mamyte!
— Negalima.
— Bet, mamyte, leisk, jie dabar ne piktai, bet geri. Praslinko keletas mėnesių. Namie, pas Jonuką, jau senai viskas įsilinko senon tvarkon ir viskas ėjosi maloniai-slidžiai. Sugrįžo namuosna linksmybė, juokai ir džiaugsmas ir kur-tai dingo baimė. Visi jau senai užmiršo apie neseniai buvusį, trūkšmingą laiką.

Vieną kartą tėvas su motina išvažiavo teatran, o patarnautojas vėl kur išėjo; bobutė, susigūsi dar laike ty baisyčių valandų, vis dar sirginejo ir gulėjo lovoje, o sesuo su aukle žaidė lėlėmis vaikų kambariye. Nuobodų Jonukui. Nėra kas veikti! Tingiai slankiodamas po kambarius, jis niekaip negalėjo surasti sau jokio užsiėmimo.

— Bobute, ką man veikti?...
— Pakasyk man koją!...
— Tai čia, nebūta ko!...
Išėjęs iš bobutės kambario, inėjo vaikų kambarin ir ten sesers lėlytei išlaužė koją. Auklė jį išvijo iš ten. Nėra kas veikti! Nucitų viryklon, pas naująją virėją, bet tarnaitė neleisdžia.

— Motina nepavelina tau, ponaičiuk, tenai eiti,—sako ji.—Nėra kas veikti tau!
— Na, o jeigu čia man nuobodu?
— Ten ir jokios linksmybės nesurasi.
— Bet pasakyk, kas ten tokis kalba?
— Virėjos vyras atėjo, tai ir kalbasi jiedu.
— Tas tai jau žingeidui!

— O kas jau ten? Nieko ypatingo... Prastas žmogelis, darbininkas...
— Virėjos vyras—darbininkas?!
— Taip.
— Baisuolis!... Aš eisiu.
— Nevalia. Aš motinai ir tėvui, kuomet parvažiuos, pasakysiu.

— O tu, matai, kokia gudruolė!... Kaip tu slyvas pasivogusi valgiai, tai aš niekam nesakiau!...
— Tas netiesa! Aš tai nedariau.
Jonukas pasibarė, pasirokavo su tarnaitė, bet viryklon nedrįso eiti, nes kartą jau gavo už tai nuo motinos kailin. Vienok žingeidumas visa pergalejo, ir jis, neatsileisdamas, stovėjo koridoriuje prie virtuvės durin. Labai jis norėjo iš ančios pasžiūrėti baisuolin-darbinin. Kuomet kas nors tik praverė duris, tai Jonukas, kuogreičiausiai stengėsi pažiūrėti per jas, nors niekas neiėjo: girdėsi tik balsai kalbančiųjų, bet paties baisuolio nebuvo galima pamatyti, kadangi einantieji mažai praverdavo duris. Žingeidumas gi taip augo, kad ir pats Jonukas negalėjo net nei išdrįsti jam pasipriešinti.

— Ačiū Dievui!—susuko pats sau Jonukas pakuzdomis, pamatęs tarnaitę kur tai išeinant.
Kaip jį tik išėjo, Jonukas tuojas pamazų pradėjo daryti virtuvės duris. Duris biškį prasidarė... Netuoj Jonukas pažvelgė per jas: keletą minučių stovėjo kaip negyvas—nei kvapo iš burnos neišleisdamas, nei akių nepakeldamas. Antgalo, vienok, pažvelgė: sėdi už stalo apipylęs, malonaus, meilau veido žmogutis. Jis tokis mažutis ir netikėtas. Drebančia ranka, bailiai iš torielkos kė-zą kabindamas, valgo. Valgo, tvirtai ranka laiko torielką ir bailiai dairosi į šalis, rodos bijodamas, kad kas iš jo neatimtu!...

Na, o kur gi tas baisuolis?... Jonukas, ištiesęs kaklą, apžiūrėjo visą virtuvę. Nieko daugiau nėra. Tik tai naujoji virėja ir tas žmogutis. Nejaugi tai jis būtų tas baisuolis?...
Neiškentė Jonukas: inėjo virtuvėn ir atsistojo prie

slenkščio. Žmogus tuojas pašoko nuo kedės ir iš baimės net šaukštą išmetė. Tas pirma ant kedės, o paskui ant grindų taip nuskambėjo.

— Tai nieko, valgyk!—ramino virėja.—Ponaičiukas niekam apie tai nesakys.
— Apie ką taip?—paklausė Jonukas.
— Nesakyk, Jonuk, nei tėvui, nei motinai, kad šitas žmogus valgo pas mus... Lapienės liko, tai ką, neliesi juk...
— Gerai, nesakysiu...
— Žmogus alkanas—reikia pasigailėti, ponaičiuk.
— Ko pasigailėti?
— Šito žmogaus... Tai mano vyras...
— Vyras!?!...
— Jonukas žvaizromis pažvelgė šale stalo stovintin mažan žmogutini ir pamislino: „Išties, tur but užsidėję raganiską kepuraitę ir pasivertė mažan žmogutin.“—o paskui pasakė:

— O, tai tu baisuolis!... Aš žinau.
— Kas baisuolis?
— O gi tu!
— Aš darbininkas, ponaičiuk, aš tik-ką dabar be darbo.
— Reiskia, esi baisuolis! Aš žinau... Tu viską gali padaryti. Juk tai tu tiek baisenybių pridirbai!... Tik, žiūrėk, daugiau taip nedaryk! Žvakėmis žibinant pertamsu, arbatą aš su pyragaisiais myliu.

— Aš nieko, ponaičiuk... Aš tuojas išeisiu...
— Bet tu visai netoks baisus, kaip kad aš maniau apie tave! Man rodėsi, kad tu didelis, kaip namas ir kad tu labai baisus... O tu... tokis!... Tu persivertei tokin mažan?
— Valgyk, ponaičiuk, visiems reikia, o tu juokiesi, kad aš valgau... Nuodėmė juoktis iš žmogaus...
— Aš maniau, kad tu baisus-galingas... O tu... juokingas!... Barščius valgiai!... Tavo rankos dreba... Aš tavęs nebijau... Nei kiek nebijau...

Vienok, kokio nors atsitikimo dėlei, Jonukas vikriai išbėgo iš virtuvės ir atsistojo už slenkščio, kad būtų galima tuojas pabėgti, jeigu baisuolis pradėtų jį vyti. Bet nieko! Nesivėja. Siemon užsisuko. Ką jis ten daro? Kas ten verkia? Tai jis! Jis! Stovi ir šluostydami asaras graudžiai verkia...
— Baisuolis, o verkia... Eik, tu!... Taip tau ir reikia!... Kodėl tėveliui neleidi parvažiuoti? Kam elektrą užgesinai... pyragaičių nedavai: štai dabar tave dievas ir nubaudė... Taip tau ir reikia!... Taip tau ir reikia!—smarkiai, visa gerklė, užriko Jonukas ir linksniu, sujungintu juoku visą tai pranešė namo parinančiam patarnautojui:

— Aš jo dabar nei vieną biskutį nesibijau... Dievaži, nebijau!... Išties, kaip matai mane gyvą, aš jo nei kiek nebijau!...
GALAS.

Neverk, Motinėle!

Neverk matušėlė, neraudok senoji!
Girdi, kaip toluoje griausmu gaudžia šuviai ir dumai gaisry, kaip šventos ugnies aukurai, dangun siekia...
Su kiekvienu šuviu šimtai, tukstančiai jaunų galvų karės lauke krinta, kaip po aštrių daglių dobilėlių žiedai...
Priešų—savųjų...
Kiekvieno matušė sengalvėlė rauda...
Sesutė... mergelė...
Tavo sunus nuėjo už pasaulio ramybę kovoti...
Tai kas, kad jų gintinės šiaudinės pastogės pelenuose, laukų vien juoda žemė...
Kad tau, senute, piktai priešai užpuolė atėmė paskutinį juodos plutos kėsnį...
Sumintuos rutelės darželyje, nutraukti vainikai tavo dukrelėms.
Verkia seselės... mergelės raudoja...
Tavo sunus nuėjo savo krauto pralieti už kitų ramybę, kitų matušėlėms asarėlės šluostė, už pastogės kovojo.
Juk ir tave, senute, nuo piktų priešų kitų matušėlių suneliai gynė, galvas suguldė.
Neverk matušėlė...
neraudok senoji!
Kodėl taip liudnai linguoji seną galvelę?... Kodėl tos asaros per veidą vien tau rieda ir taip galiai, tyliai ir griuvusių pelenus žiuri vien?...
Tavo sunus kovojo...
Sakais, skausme suminta begaliniam...
Šalta vėtra tave sulaužė, išnešėjo tavo ramumo sapnus, ir širdis šiandien vien begaliniam skausme plyšta...
Neverk, matušėlė...
neraudok, senoji!...
Ko susilaukė tavo galvelė, kokių vėtrų karės gilinė tavo žemelę privarė, kam auginai, slaugei sunus, didvyrius, dobilėlius... sakalus narsius?...
Neverk matušėlė!...
Kodėl taip tyliai ir liudnai lenkiasi tavo galva! Ar miegi, matušėlė, ar nesisapnuoja, senute, tau puikus sapnas?...
Žydi ir tau baltos gėlės...
Bet kodėl tavo veidas kartais nušvinta taip i tuos griuvusių pelenus bežiurint?...
Gal girdi kartais tu tolimo trimyto balsą, gal grįžta sunus?...
O gal atmeni garbingus milžinų-didvyrių praeties laikus?
O gal iš skausmo gilaus sapnuojasi tau, senute, puikus sapnas...
O motinėle mano brangi,
o užmirštoji sengalvėlė!
Neverk, neraudok!
Tavo sunus drasuliai
Už Tėvynę galvas sudė...
(Iš "L. Žinių.")

Pašnekėlių Kampelis.

561. Kaip atrasta termometras vartojamas Suvienyose Valstijose? Termometrai, prietaisai orui mieruoti šilumos atžvilgiu yra vartojami trejopos rūšies. Reomuro, Celsijaus ir Fahrenheito. Reomuro termometras svarbiausiais savo dviem punktais turi ledo tirpiną ir vandens virimą. Visas tarpas tarp šių dviejų punktų yra paskirstytas į 80 dalių, arba laipsnių. 0° stovi prie ledo tirpimo. 80° pažymėta vandens virimas. Celsijaus termometras stovi ant to paties pamato su tuom skirtumu, kad ledo tirpimo ir vandens virimo tarpas yra padalintas į 100 laipsnių. Šiuodu termometru vartojama Europoje.

Suvienyose Valstijose ir abelnai šalyse, kur vartojama anglų kalba, žmonės naudoja Fahrenheito termometru. Šisai termometras yra visų pripažintas neparankiu, tačiau iš papročio žmonės jį vartoja. Moksliekiems tyrinėjimams vartojama Celsijaus termometras. Fahrenheito termometru neparankumas yra tame, kad ledo tirpimo punktas yra pažymimas 32°; vanduo gi verda, sulyg šio termometro, prie 212°. Tokiu būdu ledo tirpimo ir vandens virimo tarpas yra padalintas į 180 laipsnių. Kad supratus, kaip atsitiko tokiai keistas ir kėblus padalinimas, pažvelgsime truputį į Fahrenheito termometro istoriją.

Fahrenheit, kurio vardu termometras vadinasi, gimė Danzigo mieste, Vokietijoje, ir apsigyveno Amsterdam, Hollandijoje, kaipo meteorologiškių instrumentų dirbėjas. Fahrenheito laikuose (Fahrenheit gimė 1686 m. ir mirė 1736 m.) buvo vartojami spiritiniai termometrai. Gyvojo sidabro termometras buvo išrastas dar 1650 m. Parizyje, bet visuotinan vartojiman jį įvedė Fahrenheitas.

Savo bandymuose rasti parankų punktą temperatūrai mieruoti (dar su spiritiniais termometrais) jis išrinko mišinį iš ledo, vandens ir druskos, kaipo žemiausį laipsnį. Fahrenheitas manė, kad tai žemiausia temperatūra, kokios galima pasiekti. Antru punktu jisai paėmė sveiko žmogaus burnos šilumą. Šių dviejų laipsnių tarpą tyrinėtojas padalino į 180 lygių dalių.

Vėliaus, kuomet Fahrenheitas pradėjo vartoti gyvųjų idabro termometrams, jisai tą patį tarpą padalino į 96 laipsnių. Paskui, vieton sveiko žmogaus burnos šilumos, tyrinėtojas paėmė verdančio vandens temperatūrą kaipo augščiausį laipsnį. Vartodamas senąjį savo dalinimo būdą, jisai rado, kad verdančio vandens temperatūra yra lygi 212 laipsnių. Užšalimo punktas išpūlė, kaip sykis, ant 32 laipsnių.

Tokiu tai būdu, visai išnetyčių, susidarė tasai neparankus vartojime termometras, kuriuom naudojasi Suvienytų Valstijų žmonės. Anuodu termometru yra daug parankesni, nes užšalimo laipsnį abudu pažymi 0°. Celsijaus termometras (0°—100°) yra vartojamas visame mokslo pasaulyje.

562. Kokią įtaką žmogaus sveikatai turi važinėjimas automobiliais? Dvidešimtasai amžius, tarp daugybės kitų ypatingų, atsižymi tokiu žmonių nerūpinimu, kokio iki pastarųjų kelių dešimčių metų visiškai nežinota. Pats gyvenimas pasidarė greitu, skubiu, nervingu. Drauge su tuom ir žmogus yra neramus, skubiai veiklės, nervingas. Dabartinėje gentkarėje randama daug daugiau neurastenikų, žmonių su suirusia nervų sistema, negu ankstyvesniais laikais kad buvo.

Tarp kitų priežasčių, kurios žmones priveda prie nervų sistemos suirimo, stovi ir automobilių vartojimas. Automobilių įtaka į žmogaus sveikata yra skaitoma kenksminga. Tiesa, automobilis sutalpina laiktą. Jo kitu būdu taip greitai nepervažiavosi iš kokios nors vietos į vietą, kaip automobiliu. Iš to galima būtų išvesti, kad žmogui dienos bėgyje liekasi daugiau liuosio laiko, patsai dienos

darbas susitrupina ir žmogus turi daugiau laiko atsilisinti. Tačiau įtaka važinėjimo automobiliais padaroma ir žmogų tokiu, kad tasai atsilis, kurį galėtų suteikti ilgesnis liuoslaikis, yra visai sunaikinamas.

Gamtą yra surėdžiusi taip, kad žmogaus kunas nuolatos, net ir laike darbo, galetų šiek-tiek atsilisėti. Tai yra visokios mažos kliūtys, kurios nepadaro jokių žmat-smų sutrukdimų ir kurios tačiau duoda progą, taip sakant, „kveptelti“. Svarbiausia kliučių reikšmė yra tai, kad jos nukreipia mintį kiton vagon, suteikia permainą ir paliosuoja nervus nuo įtėmpimo.

Greitas važiavimas automobiliu, atpenk, dar labiau įtėmpia nervus. Greitai mirganti pro šalį daiktai, kokio nors nelaimingo atsitikimo laukimas įtėmpia nervus labiau negu darbas. Tokiu būdu pražusta ta atsilisio progą, kurią turi žmogus, nevartojantis automobilis. Nuolatinis nervų įtėmpimas nusilpnina žmogų ir priskubina visšką nervų sistemos suirimą. Pastebėta tai, kad žmogus, pavazinėjęs automobiliu, paprastai buna nervingesnis, skubesnis negu žmogus, kurisai nevazinėjęs automobiliu.

Tokiu būdu automobilių vartojimas yra dar vienu ty veiksnio, kurie ardo dabartinio žmogaus sveikatą. Bent tuom atžvilgiu gali džiaugtis tie, kurie, dėlei kokių nors aplinkybių, nevartoja automobilio.

563. Kaip karė pavertė karvelius ir fotografistus? Karveliai, kaipo žinių nešiojai, yra žinomi jau nuo labai senai. Senesniuose laikuose, kuomet dar nebuvo bevielio telegrafo nei aeroplano, šie karveliai losdavo labai svarbią rolę karėse. Laike francuzų-vokiečių karės 1870—71 m. karveliai buvo svarbiausiais žinių nešėjais tarp uždarytųjų Pariziuje francuzų ir ilkusis Francuzijos dalies. Fotografijos būdą pranešimai būdavo sumaziunami taip, kad tik su labai padidinančio stiklo pagelba galima buvo perskaityti sumazintąjį raštą. Tame sumaziniame pranešime prie to, kad ilgiausius pranešimus lengvai galima buvo vienam karveliui panešti. Mazinimo procesas ir paskui vėl atgal padidinimas apsieidavo labai brangiai.

Pastaruoju laiku šie karveliai žinianešiai paversta į tikrus fotografistus. Tai sugalvota pirmiausiai Vokietijoje. Visai narytis fotografiškas aparatas yra prikabinamas prie karvelio krutinės iš apačios. Prikabinama yra taip, kad aparatas, karveliui lekiant, yra atkreiptas žemyn. Aparatė yra prietais, kuri automatiškai tam tikrais tarpais nuotraukia fotografijas. Tokiu būdu karvelis, lėkdamas viršum kariuomenės, paėliui nufotografuoja visas tas vietas, per kurias lekia. Gaunamieji paveikslai, sakoma, taip aiškūs, kad esą galima gerai sužinoti ne tikai priešio pozicijas, bet net ir skaitlių kariuomenės, kanuolių ir t.t. Žinoma, gautojos fotografijos yra padidintos. Taigi, karveliai-„fotografistai“ gali atlikti tarnystę, kuri būtų labai sunki orlaivini. Šie karveliai yra daugiausiai vartojami fortų fotografavimui.

564. Ką parodo žmogaus antakiai? Sakoma, kad nosis esanti žmogaus budo rodyklė. Esą, iš nosies galima pažinti, su kokiomis rūšimis žmogum turi reikala. Tvirtinama, kad ir antakiai išvaizdos pagelba esą galima pažinti žmogaus būdą.

Jeigu antakiai tiesūs, tai tas rodo, kad žmogus turi geras įpročius, gerą protą, yra teisingas ir atviras. Tačiau, jei tokių antakių plaukas auga ir ant nosies pamato (tarpakyje), tai tas rodo, kad žmogus palinkęs prie apgavystės.

Išlenkti arba išriesti antakiai rodo, kad žmogus turi gerą skonį spalvų sudėtyje ir gali padaryti puikias versų kombinacijas. Antakiai, stovinti toli vienas nuo kito, rodo žmogaus gabumą teisingai nurokuoti didelius tolius ir saikus (mierius).

Jeigu antakiai yra viduryje įlenkti link akių, tai jie rodo žmogų, kurisai yra k'ringas ir padarytos jam skriaudos niekuomet neužmiršta.

Žinoma, tas gali būti teisybė. Bet gali būti ir atbulai.

KLAUSIMAI.
565. Kaip ilgai gali išbūti vandenije daiktas nesusipudomas?
566. Kur auga medinės skėčių rankenos?
567. Kame yra didžiųjų tyrų (pustynių) priežastis?
568. Kokią įtaką daro karė ir vaikus? (Atsakymai bus kitam numerij)

KIBIRKŠTIS.
Viską, ką kaizeris daro—daro su Dievu. Netrukus gal kaizeris iškabinys iškabą "Kaiser & Gott Company."

Lietuviai sako, kad jie nori autonomijos arba nepriugulmybės. Sprendžiant iš dabartinių peštyčių, galima manyti, kad sykiu su autonomiją reikėtų pristatyti ir didelį kazoką su nahaika, kad jie viens kito neisdažytų ir neisšippjautų.

Nekurie laikraščiai turi paveikslus be parašų, bet "Draugas", kaip išrodo, įvedė skyrių parašų be paveikslų.

Vienas laikraščio atrado Vilniuje šalką "geštimacherij" ir tarp jų jis priskaito, tarp kitų vyrų ir Dr. Basanavičių. Tas primena p-į Šliupienę, kuomet ji vienam panašios rūšies vaikėzui laike Philadelphia visuomeniško sėmo už panašų nachališkumą plonu, bet rusčių balseliu tarė: "Sna-a-argl-y-s-..."

"Gerbiamy" daug laikraščiuose priviso. Netrukus kiekvienas tą titulą galės nusipirkti už centą, o gal susilauksim ir "Gerbiamy Perkunų", "Gerbiamy Bagočių", ir t.t.

Bepartyvisku žmogum jaučiasi tas, kuris visų pirmiausiai skaito save tik lietuviu, o taipgi ir tas, kuris sėdi išsykiu ant dviejų kėdžių.

Jurgis Spurgis.
Maskoliški karveliai gauna algos 50 kapeikų į mėnesį. Sprendžiant iš to, kaip jie dabar mūsai, prisieityti manyti, kad jie sutrintų pasaulį, jeigu p. Fordas ant jų pabosautų.

Vienoje Amerikos lietuvių kolonijoje susidarė kompanija iš saliuininko, aptiekoriaus ir kunigo. Neįspasakytai pasekminga kombinacija: nuo mažo susirgimo gelbės saliuininkas, nuo didesnio—aptiekorius, o kada visai bloga—šauk kuniga.

"Keleivio" redakcijai išrodo keista, kad vyrukas, besimokydamas Valparais, gavo ir bulvės skusti, ir krūckus lupiti, o dabar važiuoja "Kataliko" redakcijos automobiliu. Pavydi. Vertėtų "Keleivio" redakcijai patinaudoti iš patarėlės: kiatliu neganas—pono nebūsi. Druf, Valparais!...

"Kova" No. 6 prisivirė "klicyų su krakamuliais" ir vašina jais kokius tai ponį Domdom ir p. Drigailovą. Fe! Prie kokio švankaus valgio pripratus ta ponia "Kova!"

"Žaibas" dar vis eina. Skaitant jį, klaidos ir p. radaktieriaus ir zemoklas žaibuoti žaibuoja.

Karolis Vairas gali apsigirti, pamatęs, kaip "Žaibas" darsko jo veikalus. Mat, žaibas visada žaibas: nežiuri, teisingai ar klaidin-gai, bet skelia.

Pastaraisiais laikais, Chicagoje, kalbant į susirinkusius, vartojamas naujusias titulas: "Gerbiama Fublika." Susitikus gatvėje sakoma: "Labas rytas, Jusų Sky-stybe."

Smalavičių manija, kuria pirmiausia apsigro p. Butkus iš Chicago, platinasi bjauriau už "mouth and hoof" ligą. Ja apsigro jau "Kova." Beletristikos vieton pradeda talpiuti visai smalinius straipsnius. Spurgutis.

IS LIETUVOS.

LUKŠIAI.

Naujesio Apskr.

Karės pradžioje vietos gyventojai buvo žymiai nusigandę, bet, matydami Rusijos armijos pasisėkimus Rytų Prusuose, visi nurimo.

Paskui susilaukėme nepageidamų svečių prusokų. Metėme visą darbą, kasėmės duobes, kad kar-tais ištikis šaudymams, pasisėpus nuo kulkų. Tuomet niekas nevazinėjo,—bijėjo, kad vokiečiai nepa-imtų arklių. Vokiečiai daugelio neleidė į miestelį, ypač nuo giri-ninkų.

Dabar šioje apielinkėje moteris mezza pirštines, siuva marškinus, deda auksa kareiviams. Ne nuo vieno kareivio teko girdėti, kad lietuviai galieštingi žmonės.

MARIAMPOLE.

Šis miestas, kaipo stovintis ant etapo kelio, pakliuvo ypatingon sanitarų globon. Įsakyta išvalyti visai šuliniai, pamaityti medinius jų rentinius cementiniais, įtaisyti visuose prie didžiųjų gatvių kiemuose cementines dengtas duobes su toms ir sąslavoms, kasdien vartyti kiemus ir gatves. Jeigu keno nors nuosavybėje rastusi nevalumas, savininkai jų bus už tai baudžiami piniginiomis pabaudomis nuo 25 rub. iki 3,000. Sutvarkymui duota laiko lig gruodžio 28 d.

× Mariampolės Lietuvių Drangijos Komitetas pavargusiems dēlei karės šelpi įsteigė tarpininkavimo biurą, kuris apsirinko sau butą "Žiburio" arbatinėje prie senosios rinkos.

SINTAUTAI.

Naujesio Apskr.

Gruodžio 12 d. Rugių kaime užmušė šerną, versiantį 12 pudų. Šernas, kaip spėja, busias pabėgęs iš Vokietijos, nuo Vistycio, kur yra kaizerio dvaras ir žvėrynas.

KRUONIAI.

Trakų Apskr.

Neseniai vakare miške vilkai užpuolė miško prižiūrėtoją Babianskį. Tasai įkopo medin ir išsėdėjo visą naktį, tik ryte jį sustybusį nuėmė darbininkai.

BABARDISKIAI.

Kalvarijos Apskr.

Gruodžio 1 d. 1914 m. mirė Juozas Chmielauskas. Likosi palaidotas Daukšų kapinėse, gruodžio 3 d. Vėlonis, apart giminių Lietuvoje, paliko Amerikoje sunus Petrą, Julij, Antaną, Juozą (apie pastarąjį jau daug metų kaip nieko negirdėti ir didelį skaitlių taip giminių).

BAŽNYTINĖS ŽINIOS.

Kunigų permainos Seinų vysku-pijoje.

Kun. Gurevičius paskirtas vikaru į Zapyškį, kun. Baginskis į Zavadus, kun. Adomas Jasenauskas į Turolį, kun. Čitavičius į Kolną. (Iš laikraščio.)

VIETINĖS ŽINIOS.

Pakvietimas draugijoms.

Siuom gerbiamųjų Chicago ir apielinkių lietuvių draugijų valdybos ir komitetai yra nuožėmiai užkvičiamas atsilankyti į susirinkimą, kurisai atsisbus vasario 21 d., 2 val. po pietų "Mil-dus" teatro svetainėje (trečios lubos), 3138 So. Halsted st. Susirinkimo tikslu yra plačiau apkalbėti reikalus Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondo Chicagoje ir greičiaus sutvarkyti viską aukų rinkimo reikala, kurisai Chicagoje, didžiausioje Amerikos lietuvių kolonijoje, yra iki šiolei sutvarkytas toli-graziu ne taip, kaip tai turėtų būti.

Didis metas stoti darban. Pri-jaučiančių draugijų valdybos ir komitetai malonės butinai atsilankyti.

Liet. Gelb. ir Aut. Fondo Ch. Valdyba.

Nuo 18-tos gatvės. Chicago Lietuvių Demokratių Klubas, prie 1732 Union ave., savo metiniame susirinkime su pagelba pirmininko K. Meškausko ir keleto narių buvo nutaręs paaukauti \$2.00 Liet. Viešam Knygynui, kuris randasi šioje apielinkėje. Antrame gi susirinkime tulas Klubo narys pradėjo aiškinti, kad, girdi, Klubo nariai dasileidę "labai nešvaraus dalyko," paskyrė tą auką. Pasidrasinęs kitų narių tylėjimu, tasai ponas padavė įnešimą, kad Klubas daugiau tokių aukų nedarytų. Ir šinius straipsnius. Spurgutis.

tuom. Diskusijos dēlei tū \$200. Butų galėjusios išsivystyti į ilgus gincus, bet p. L. Lidekevičiaus, maldino visus, pradžiam, kai po "atlyginimą už skriaudą", paklartų užkyla pliakatus klubo baliui "Demokratams" labai skaudu, kad \$200 nuėjo apsvietos reikalingas. Tas pats klubas keliose mėnesiuose susirinkimuose nepirko po bačkaitę alaus. Tam reikalui iš izdo išleista jau apie \$700. Tokiu tai būdu klubas parodė, kam jisai dangiau priejantus turi: apsvietai, ar alui. Kai kurie žinotūs čia dabar klubą vadina "bačkiniu".

Ex-Klubietis.
— Atstovai drangiai ir klubių, palaikančių Liet. Viešą Knygyną, 1815 So. Union av., savo metiniame susirinkime nutarė parengti vakarų su pralabomis ir įvairiais pamarginimais. Vakaro rengimo komitetas, apsvietęs, kad patogiausia vieta vakarui būtų Apveizdos Dievo bažnyčios svetainė, nuėjo pas parapijos kleboną kun. Krusą prašyti, kad duotų svetainę. Vieton atsakymo, klebonas atsinešė knygoje laiską, apie kurį paaiškino, kad jisai gautas dar lapkričio mėnesyje 1913 m. Laiske rašoma, kad priešais Ap. Devo bažnyčią uždėta knygynas, kuriame randasi visi socialistų ir laisvamanų laikraščiai. Daskaitės iki tai vietai, klebonas užklauso, ar tai teisybė. Vieras komiteto narių atsakė, kad teisybė. Klebonas užklauso: "Kur tenai gali būti ta apsvietė ir tas apsvietos darbas, kaip jūs vadinate. Ten randasi tie purvini laikraščiai ir tuose purviniuose negali būti apsvietos." Tasai pats komiteto narys atsakė, kad šale "purvinių" laikraščių knygyne randasi ir katalikiški ir taip jau katalikiškos spaudos. Knygynas gi, kaip aiškinta toliau, prisilaiko bėpatyviškų pamatų ir neagituoja nei už vieną pusę. Tas klebono nepatenkino ir jisai paklausė, kaip išrodytų, jei bažnyčioje ant altoriaus būtų pastatyti: Dievas, velnias ir socialistas. Girdi, ar tai būtų bėpatyviška? Kitas komiteto narys atsakė, kad tai "būtų visai neblogai, nes atsilankęs žmogus galėtų pasirinkti." Prasidėjo ginčai, kurių pasekmėje komitetas nieko nepesė: svetainės negavo. Komitetas, eidamas pas kleboną, jokių būdu nemanė, kad klebonas atsiųskytų duoti svetainę.

A. Booben.
Vakaras nukentėjusių naudai. Šį nedėdienį, vasario 14 d., "Mildos" teatro svetainėje, 3138 So. Halsted st., lietuvių moterų "Apšvietos" dr. ja rengia vakarą. Turio visas pėlas yra skiriamas naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvoje. Vakaras bus papuoštas įvairiu programu, kuriame ims dalyvauja p. Janušauskienė, Pocienė ir visa eilė kitų atsivėjęs lietuvių artistų. Programos valdymo komitetas, kuris visai išsivysčiusioje šioje skiltyje buvo rašyta, gyvuoja labai gerai.

Siuvinimo mokykla atsidūna kas utarbinio vakarą. Jina padalinata į 3 skyrius: paprasto siuvimo, gražus išsivysčiusio (taipogi gražų išdirbimo) ir visokių mezginių. Ši mokykla lanko apie 30 moterų ir merginų. Mokyklos vedėja yra tam tycia pakviesta savo šakoje išsilavinusi specialistė mokytoja. Seredomis ir pėnyčiomis buva anglų kalbos pamokos, rašymo ir skaitymo. Lankytojų yra apie 20. Mokytoja yra pasivymėjusi autorė anglų kalbos vadovėlių atciviams.

Ketvergų vakarais atsidūva pamokos valgių gaminime, taupinogių šeimyninkystėje, svairame kambarių užlaikyme ir t. t. Mokinių yra suvirš 40.

Kaip dr. jos narėms, taip ir pašalinėms moterims ir merginoms šų pamokų lankymas yra uždyka. Smulkmenas galima sužinoti ten pat mokykloje, arba pas by kuria "Apšvietos" narę.

Mokinėse abelnei pastebima pėsiuinteresavimas pamokomis, ir mokinių skaitlius vis auga. Šios

"Apšvietos" draugijoje. Vasario 7 d. lietuvių moterų "Apšvietos" dr. ja laikė savo pirmą po metinį susirinkimą, kuriame nagrinėjosi valdyba pradėjo savo pareigų pildymą. Valdyboje siems metams yra: pirm.—p. R. Šlikienė, vice pirm.—p. M. Olševskienė, prot. rast.—p. M. Katkevičienė, fin. rast.—p. Z. Punišienė, izd.—p. L. Satkauskienė. Susirinkime nutarta surengti baikė gavėnės 4—5 parskaitas. Paskaitų temos bus susirinkimo nutarė parengti vakarų su pralabomis ir įvairiais pamarginimais. Vakaro rengimo komitetas, apsvietęs, kad patogiausia vieta vakarui būtų Apveizdos Dievo bažnyčios svetainė, nuėjo pas parapijos kleboną kun. Krusą prašyti, kad duotų svetainę. Vieton atsakymo, klebonas atsinešė knygoje laiską, apie kurį paaiškino, kad jisai gautas dar lapkričio mėnesyje 1913 m. Laiske rašoma, kad priešais Ap. Devo bažnyčią uždėta knygynas, kuriame randasi visi socialistų ir laisvamanų laikraščiai. Daskaitės iki tai vietai, klebonas užklauso, ar tai teisybė. Vieras komiteto narių atsakė, kad teisybė. Klebonas užklauso: "Kur tenai gali būti ta apsvietė ir tas apsvietos darbas, kaip jūs vadinate. Ten randasi tie purvini laikraščiai ir tuose purviniuose negali būti apsvietos." Tasai pats komiteto narys atsakė, kad šale "purvinių" laikraščių knygyne randasi ir katalikiški ir taip jau katalikiškos spaudos. Knygynas gi, kaip aiškinta toliau, prisilaiko bėpatyviškų pamatų ir neagituoja nei už vieną pusę. Tas klebono nepatenkino ir jisai paklausė, kaip išrodytų, jei bažnyčioje ant altoriaus būtų pastatyti: Dievas, velnias ir socialistas. Girdi, ar tai būtų bėpatyviška? Kitas komiteto narys atsakė, kad tai "būtų visai neblogai, nes atsilankęs žmogus galėtų pasirinkti." Prasidėjo ginčai, kurių pasekmėje komitetas nieko nepesė: svetainės negavo. Komitetas, eidamas pas kleboną, jokių būdu nemanė, kad klebonas atsiųskytų duoti svetainę.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Redakcijos atsakymai.
p. Tėv. Mylėtojas (Utica, N. Y.). Ačiū. Tikimės, neužmiršite ir toliau.
p. B. Šidiskis, Chicago. Musų nuomone, būtų geriausia pirma sužinoti apie tai "Bridevilej" arba tiesiog pas jusų paminėtas ypatas: Galski, Rugi, Pačkauską ir kitus. Apie tai, jusų paminėt kuopos ir ypatos stovi arčiau "Naujienu" ir todėl būtų parankiau tenai talpinti ištisą korespondenciją. Mės paminėsimė nuo savęs tik turini užklauso.
p. A. P. Us (So. Omaha, Nebr.). De-dame dalį apie draugiją, išsileidami vietas, galūčias pakelti kivių, kurie nei Tamistai nei kam kitam jokios naudos neatnešų.
p. Vadiš (Waterbury, Conn.). Senai buvome nieko iš Jusų negirdėję. Ačiū. Prasidėjo dariniai parašinėti.
p. J. P. nas (So. Fork, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. L. S. (Park Place, Pa.). Peržiūrėsimė.
p. Lietuvis (E. St. Louis, Ill.). Tūps sekandime numerį.
Čia nemintiems. Peržiūrėsimė ir ką galėsimė, sunaudosimė.

Pigianis ir geriausios rašomasis mašinai (typewriters) "New American" už \$100.00.
"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkti už \$100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas paimęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su ja rašyti. Kataliogra rašomųjų mašinų ir visokių knygų rašomųjų mašinų. Reikalaujami adresai: LIETUVA PUBLISHING CO., 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Patarū visiem tautiečiam norintiem pirkti uke, atvažiuot pas mus, nes tuom suėdysit pinigis ir nupirkit gerą uke. Musų yra didelė kompanija, mes turime ukes po visą Michigan'o valstiją; su įvairiais būdais ir visai be jė. Ukes didumas pagal pirkėjo norą. Kainos nuo \$9 iki \$25 už akrą, tas priklausau nuo to, kokie būdinkai ant ūkės yra ir sodnai. Čia jau daug lietuvių yra apsigyvenusių: čia oras labai malonus; žemė derlinga, daug upių ir ežerų per tai ir tenai lietučiai lyja pavasari. Kas svarbiausia, pirkdamas uke iš pirmu rankų, taigi tiesiog nuo kompanijos, nereikalauj apmokėt jokius perkupčiams-agentams. Aš tarnauju toji kompanijoje ir su musų automobiliu apvežioju po visą Michigan valstiją ir tamsta pirkši sau uke ten kur patiks, nes turime iš ko išrinkti. Mes pardunam ūkes ant lengvų ismokėjimų. Atsišaukite pas BEN DIOKAS, Irons, Mich.

VALDYK UKE ARKANSASE AR LOUISIANOJE.
Mažas mokeskis nupirkti Tamsta gerą 40 akrų ūkė ant iskrūtų mikiu žemiui. Daug Europoje gimusių žmonių tapo turtingais ant žemių Arkansas ir Louisianos valstijose. Tamsta gali padaryt tą patį. Noprigulmystė atėjo pas slavus, čekus, lenkus, lietuvis ir kitus žmonis, ant šitu žemių kolonijose apsigyvenusius. Reikalaukite šigdienai pilnų nurodymų ir prekių. L. M. Allen, P. T. M. Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago.

TIKIETAS IŠ CHICAGO 50c.
40 akrų farma parsiduoda su būdinkais ir keleta farmiškių mašinerijų. Kaina \$1,800, ant lengvų išlygų, kreipkitės pas: CHAS ZEKAS, 127 N. Dearborn St., Room 808, Chicago, Ill.

Ant pardavimo.
Pigianis ir geriausios rašomasis mašinai (typewriters) "New American" už \$100.00.
"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkti už \$100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas paimęs ją į savo rankas, iš pirmo syk

Rusiškas Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dvirennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išradimo ar kitam pervedimo žemes ar ūkui Lietuvoje-Rusijoje. Parpinia pasportus išvadinantiems Lietuvos-Rusijoje ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Išleiskite dades, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškose Bankuose.

Visokių reikalų reikalingose Informacijos suteikia dykai.

Dėl informacijos Chicagoje kreipkitės asmeniškai, o iš kitų miestų raštu, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarinkais, ket-
vergaus ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vaka-
ro. Nedėlioniai nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Biuro
Valandos

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Stock Exchange Bldg., Room 1107-1114
Telephone Humboldt 1173
Lietuviškas advokatas, teisininkas, notaras, A. na-
rkoje. Veda rusišką bylą, civilines ir kri-
minines visuose teismuose (sadaose).
Gy. 312 S. Halsted St., arti 31-jo
Telephone Yards 2399

Tel. Canal 5395
J. G. Mezlauskis
Generalis
Kontraktorius ir
Namy Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Telefonas Humboldt 4532
Atdara Dieną ir Naktį
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškai ir vi-
sokių rūšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey St.
Taipogi Rusiškai-Turkiškai maudyklių
kambariai ir moterims.
Barzdaskutylia kruvoje. Chicago.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

VISOKIUS Spaudos

D A R B U S

Atlieka greitai
pigiai
ir
graziai.

Kaip tai:
Knygas,
Konstitucijas,
Vizitines ir Biznio
Korteles,
Uzprašymus
Ant vestuvių,
Perstatymams ir
Baliams
Programas,
Afisas,
Tabeles,
Cirkuliorius,
Bankos čekius,
Laiškams ir
Konvertams
Antgalvius,
Biznieriams
Sieninius
Lietuviškus ir
Angliškus
Kalendorius,
Etc. Etc.

Naujausio stiliaus
raidės
grazi spauda.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Geriausią dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
savaitinis laikraštis
"DRAUGAS"
"DRAUGAS" paduoda žinią iš viso
pasaulio, nušviečia Amerikos lietu-
vių gyvenimą, suteikia daug skaito-
mo ir visuomenės, politikos, litera-
tūros, gyvenimo, ir yra geriausias
draugas, kaip lietuviams darbinin-
iams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.
Rusų cenzūra "DRAUGA" Lietuva išleidi-
ja.
"DRAUGAS" atsiima m. \$2, pusė m. \$1.
Užsienio metams \$3, pusė metų \$1.60
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drovers 6114

Telefonas Humboldt 4532
Dr. G. M. Glaser

Siuomi apreiškiu pagodoti visu-
menai, jog esu seniausias gydytojas
ant Bridgeport, praktikuojant per 22
metus, perkėliau savo ofisą ir gyveni-
mą į savo lojną namą po numeriu
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprūpintas naujausiais
dudais gydymo. Visus ligonius steng-
siuosi užgėdinti kaip ir lig šiol.
Paskelbdamas, jog gerbiama publika
ir toliaus mane rams, esu namie ant
kiekvieno pareikalavimo dieną ir nak-
tį. Esu specialistas ligose vaikų, mo-
terų ir vyrų ir užsienio ligose.
Daru visokią operaciją.
Lietuvių su pagalba

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Mokiname Angliškai

Visose dalyse Amerikos ir Kanados
Vienintelė amerikoniška mokykla, kuri
duoda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, ra-
šyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike.
Už taip mažą atlyginimą, kad ir bedarbiai
vyras ar moters gal užimokėti.
Mokiname per laiškus (korespondencija)
tolingiausiu metodu: kiekvienas išmoksta
be vargo. Mokiname taip pat klasiose dien-
mis ir vakarais. Platus žinių raiškys pas:
WATCHES BROS.
1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

Jei nori toliau žinti 18 Anglijos,
užsiskaitę sau metams ar
pusmečiui
"ISEIVIŲ DRAUGA"

Vienintelė Didžiosios Britanijos lie-
tuvių-katalikų-tautininkų laikraštis,
eliantį kas dvi savaites. Kaina su
pristatymu į namus metams \$1—pus-
mečiui — 50 centų.

Adresas:
Rever. Jos. Norbut,
Mossend, Lanarkshire, Scotland.

GERA PROGA!

Crematika angliškais kalbomis
knygtisbe mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku Draugas arba kaip moky-
tiskaiti ir rašyti be mokyto-
jo.....15c
Naujas Budas mokyti rašyti be
mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimui rokun-
dy, su paveikslais (apdaryta).....35c
Viso \$1.60

Kas atsigaishkirkpš šitą apgarsi-
nimą iš "Lietuvos" ir \$1.00 per
money order, tai gaus visas 4
knygas 60c pigiau.

P. Mikolaitis
Box 62 New York City

NEW CITY SAVINGS BANK

4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.
Prima banko pinigus ir moka 3%
Už sudėtus pinigus mūsų banko du-
tam čekių knygtę, iš kurios para-
syti čekiai tinka visur. Skolina pin-
gus ant Real Estate. Perka ir pardu-
da namus ir lotus, išsamo bankines
kryneles (boxes) po \$2.50 metams.
Parduoda šifortas ir slūdėia pinigus
visas svieto dalia.
Bankos Valandos: Pamedėliais, se-
redomis, ketvergaus ir subatomis nuo
8 ryto iki 9 vakaro; nedėlionais, utar-
inkais ir penktadieniais nuo 8 ryto iki
5 vakaro.

10 METŲ Kaip Lietuva

Atgavo Spaudą

Visi privalo žinoti, kokią
milžinišką svarbą turi spau-
da kiekvienos tautos kultu-
riskam gyvenime. Todėl pa-
tariam gyventi labai žin-
geidią ir naudingą knygą

Kultura ir Spauda.

Šitą knygę verta perskai-
tyti visiems laikraščiu skai-
tytojams, korespondentams
ir 10-metinio jubilėjaus at-
gavimo spaudos rengėjams.
Knygos didumas 153 pusla-
pių. Kaina tik 45 centai.
Imant didesnę skaitlių,—dar
pigiau.

Adresuokit, kartu prisijusdami ir
pinigus:

Lietuva Publishing Co.
3252 SOUTH HALSTED STREET,
CHICAGO, ILLINOIS

SUSIVIENIJIMAS

ISTEIGTAS 1886 M.
Kiekvieno Lietuvos privalumu yra prisidėti
prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po
\$6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius:
\$150
\$300
\$600
\$1000
Išmokėjo našlėms ir našliačiams posmertinių pa-
šalpų \$91,797.68; įvairiems kultūros reikalams \$8,431.18.
Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) \$64,620.36.
A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

Mokslas apie Tautas

Kiekvienas žmogus nuo gimimo prigali prie kokio nors sąryšio
atskirų asmenų. Toki sąryšiai arba draugijos, žmonių paprastai kalboje
vadinama tautėmis.
Ethnologija užsiima aprašymu tautų ir visokių sąryšių tarpe žmo-
nių, stovūčių ant visokeriojo kultūros laipsnio. Ethnologija yra tai
vienas iš jauniausių mokslų. Sutvėrimui to mokslo reikėjo suprasti
ir pažinti žmonių gyvenimą — tai viso žemės paviršiaus, o jis ne visur
vienoks, nevisur ant žemės tie patys žmonės gyvena, tiegi tas šitai
tik pabaigoje IX-to šimto m. Visi žmonės vystosi ir kiti: tik ne visi
vystosi vienodu greičiu: vieni galvalai su prievarta stengiasi kitus
prie savo ryšio patraukti, kiti vel stengiasi nuo to atitolinti. Tą ma-
tome ir šiandien, susidedančioje iš nevienodų galvų, vespustystėje:
valdanti tauta stengiasi pamušti kitokios kilmės galvas ne tik pa-
laikyti po savo valdžia, bet nori juos, taip sakant, prijaukinti savo tau-
tystės jūrose.
Ethnologiję, aiškiau sakant, užsiima aprašymu, padalinimu į natu-
rales grupas gyvenančių kur nors ant platus žemės paviršiaus žmonių
ne tik dabar, bet nuo didelių atvadimų, kada likos pažinti ir gyventojai
pirmą europiejiams visai nežinomi žemės dalyje.
Pažinimas žmonių visokių tautų, ir rasų ir pobūčių yra labai
naudingas ir žingeldus kiekvienam civilizuotam žmogui; nepažįstant
ethnologijos, negalima savęs skaityti apsvietu žmogui.
Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Drą M.
Haberlandtą ir Leouneau, sutaisyta L. Serio. Knyga didelės vertės
su daugeliu paveikslų įvairių rasų žmonių tipų. Spauda graži ir
aiški, puslapių 667, kaina.....\$2.00
Su gražiais audimo aparais.....\$2.50
Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės šiuo adresu:
M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33rd Street, Chicago, Ill.

Geras Draugiskumas
yra viena charakteringiausių didžiosios Vokietijos universitetų studentų
ypatųjų. Jie žino, kad nėra geriau būdo susiprinti ir pagilinti
draugiskumą, kad pakeičiant vieni kitus, turti gėra malonų algi; todėl
nėra nepaprastu reikiu matyti jų juos savo gimtos šalies smulkėse
ir kafejose su stiklu juo mėgiamais alais—LYGIAI kaip
ALMA MATER
Molims po kuditio, sentims ir žmonims su silpstantia sveikata arba
sveikstantia sveikata arba sveikstantiems ir ligos McAvoy's Malt Marrow
yra stabilus sveikatos ir jėgos atnaujintojas. Telefonuokite Calumet
5401 arba gaukite 10-15 savo apytelovius.
McAvoyBrewing Co., Chicago

So. Halsted Furniture House

3224-26 So. Halsted St.
Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų
(Furniture) Krautuvė Chicagoje.

Pirkdami grynais pini-
gais gauname geresnius
tavarus ir pigiau negu
kiti pirkdami ant kredi-
to, užtai mes ir pigiau
parduodame už kitus.
Turime visokių naminių
rakandų didžiausiam
pasirinkime ir dabar
parduodame labai nu-
mažintomis kainomis.
Pas mus rasite pasirinki-
mą nuo pigiausių iki vi-
dutinės rūšies tavarų.
Mūsų patarnavimas greitas ir mandagus.
Reikalanjantiems parduodame lengvais savaiti-
niais bei mėnesiniais išmokėjimais.
Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergaus ir Subatoms.
South Halsted Furniture House
Telephone Drovers 700
3224 So. Halsted St. Chicago.

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko"

Atstovybė Amerikoje

"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko"
Generalinės Agenturos Direkto-
rius V. K. RACKAUSKAS, Ma-
dison Sq. Sta. Box 204, New
York, N. Y.

Atstovybės Ingaliotas Reikalų Vedė-
jas J. STRIMAITIS, 5630 Ingleside
Avenue, Chicago, Illinois.

Ir karės metu jūs galite "Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" patį užsisakyti
ir savo gimtinės ar draugams Did. Lietuvoje gyvenantiems užsakyti. Nors negalite
pinigus už prenumeratą išsiųsti Vilniui, bet laikraščius užsakyti arba savo
artimiesiems Lietuvoje užsakyti galite išpač Amerikoje per "Liet. Zinių" ir "Liet. Uki-
ninko" Atstovybę.
Jūs tik atsiuntinėti čekį arba money orderį, paduodate savo adresą ir adresą
to žmogaus, kuriam norite Lietuvoje laikraštį užsakyti—ir įtraukus visus apri-
pintus, už jūsų laisvą Vilniui nuveiks be klaidų.
"LIETUVOS ŽINIŲ" yra beparteiškas pažangiosios pakraipos dienraštis
ir plačiausia paduoda teisingiausią žinią iš Lietuvos ir viso pasaulio. Beto prie
"Liet. Zinių" eina du nemokami (dovana) priedai—moksleivių "Auksinė" ir me-
tytolių "Mokykla".
"LIETUVOS UKININKAS" yra seniausias, jau 10-us metus einas savai-
tinis darbo žmonių laikraštis su dvisavaitiniu užlo priedu "Žemė" ir ketursavaiti-
niu "Viešpatis" ir jaunimo laikraštis "Jaunuolis". Beto, visi mėciniai "Liet. Uki-
ninko" mėtinai gauna dovaną—didžiulį ir geriausią lietuvių—VILNIAUS KAL-
LENDORIŲ.
"Liet. Ziniotė" arba "Liet. Ukininkas" bendradarbiauja arba pasistie-
dendradarbiauja: Dr. P. Avilaitis, Stud. J. Abraitis, Adv. P. Bu-
gailiškis, Dr. A. Garmus, Indr. Gramakas, Dr. K. Grinius, R. K. Jasinskaitis,
Ponas Jovaras, Stud. V. Juodisius, Dumas atst. M. Januskevicius, R. K. Karuza,
Agroonomas J. Krilūnas, Prof. K. Koudaitis, Dr. M. Kuprevičius, Agr. J. Masulis,
Muz. Dail. M. Petrasukas, R. G. Petkevičaitis, Indr. K. Pūda, Redaktorius V. K.
Rackauskas, Red. A. Rimka, Dailininkas P. Rimša, Adv. M. Roemeris, Stud. A.
Saginta, Stud. S. Saponaitis, Dr. A. J. Staigaitis, Dr. Phil. J. Saulys, Adv. M. Sie-
zevičius, Juristas S. Siliūnas, Red. J. O. Strydas, Kun. J. Strydas, R. Vargo-
vaikis (dop.) Indr. P. Vilkas, Adv. J. Vileišis, Dail. Visuomenis (pseud.), R. K.
Vydukas, R. K. Zemaite ir d. kt.

"Lietuvos Zinių" kaina: Amerikoje metams 6 dol., pusė 3 dol., o norint
gauti 2 kartus per savaitę—metams 4 dol. 50c, pusė 2 dol. 15c; Lietuvoje me-
tams 3 dol. 50c (6 r.), pusė 1 dol. 50c, pusė 75c (3 r.).
"Liet. Ukininko" kaina: Amerikoje metams 2 dol. 20c, pusė 1 dol. 10c;
Lietuvoje metams 1 dol. 65c (3 r.), pusė 75c (1 r. 50 k.).
Abiejų laikraščių adresas tas pats: Pirmos, S. Morgan St., 19, Rusiškai-Lituanai.
"Liet. Zinių" ir "Liet. Ukininko" Amerikos Atstovybės adresas:

5630 Ingleside Ave. Chicago, Ill.

D-re Maria Dowitt-Sass

Moterų ir vaikų ligų specialistė
Ofisas Residencija
1725 West 18th Street 5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat. Tel. Austin 737
Phone Canal 1203
Valandos: 11:30 iki 12:00 val. ryto 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12:00 val. vak. 12:00 iki 1:00 val. vak. 1:00 iki 2:00 val. vak. 2:00 iki 3:00 val. vak. 3:00 iki 4:00 val. vak. 4:00 iki 5:00 val. vak. 5:00 iki 6:00 val. vak. 6:00 iki 7:00 val. vak. 7:00 iki 8:00 val. vak. 8:00 iki 9:00 val. vak. 9:00 iki 10:00 val. vak. 10:00 iki 11:00 val. vak. 11:00 iki 12: